

TRIEA ILUSTRATA

(SAU LUCRURILE ASA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATA

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei;
pe trei luni 85 lei.

Editor și Redactor: J. B. Sima
Apare totdeauna Duminica

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

DELA NOI ȘI DIN TOATĂ LUMEA

CONCURSUL INTERNAȚIONAL DE FRUMUȘETE DIN GALWESTON (Texas):

Câteva dintre cele 38 de concurențe, care au fost alese pentru concursul ultim. Participantele nu trebuiau să fi apărut niciodată pe scenă sau în filme și trebuiau să fie necăsătorite. Vârsta cea mai mare admisă era 25 de ani, vârsta minimă 16 ani.

COPII REGI

România este a treia țară din Europa, care, în veacul nostru, are un Rege copil.

Alfons al XIII-lea al Spaniei, s'a născut Rege. Na venise încă pe lume, când tatăl său a murit, lăsând pe Regina văduvă, Christina, cu nădejdea de a naște în curând, un băiat. Intr'adevăr medicii consultați, puțină vreme înainte de moartea regelui, au putut preciza, după bătăile inimii pruncului din sânul mamei, care erau mai numeroase de o sută pe minut, că regina va naște

un băiat. La 17 Mai 1886 Regina a născut pe moștenitorul tronului.

Wilhelmina a Olandei, a devenit regină în 1890, când avea vârsta de 10 ani. Olandezii au iubit mult pe mica regină și gesturile și frazele din timpul copilăriei ei sunt comentate și azi. Astfel e vie în memoria poporului scrisoarea pe care o adresase, puțină vreme după încoronare, mulțimei. Aceasta scrisoarea, care bineînțeles n'a ajuns atunci la destinație, cuprindea

plângerea micii regine „Către poporul meu” cum scrie dânsă, că e silită să învețe prea mult, la palat.

Atât Alfons al XIII-lea cât și Wilhelmina a Olandei, fiind slabi, s'au ocupat în copilărie mai mult cu sportul și jocurile, lăsând munca intelectuală pentru vremea când au devenit mai mari.

În Asia trăiește și astăzi în Tient-Sin, sub numele de Mister Henry Poe, un tânăr chinez, în vârstă de 22 ani. Acesta, când era de 3 ani și jumătate, se numea Hsuan-Tung și a fost încoronat la 1908 Impăratul Chinei. La 1912 însă, când împăratul avea 7 ani, dinastia Tsing s'a retras, ca să se instituie republica chineză.

Ahmed Mirza, la vârsta de 11 ani, deveni Șah al Persiei. Când s'a făcut mare însă, n'a mai voit să domnească și a abdicat, ca să poată trăi mai departe, în orașul pe care-l iubea mai mult decât patria sa, la Paris. În consecință a fost rechemat în Persia, ca să fie detronat.

Aviatorul Pelletier Doisy

Săptămâna trecută aviatorul Pelletier Doisy a sosit cu avionul la București, în sborul său pentru incojurul Mediteranei.

Aviatorul Pelletier Doisy, unul dintre „așii” aviației, este cunoscut în lumea întreagă, mai ales prin sborul pe care l-a făcut în anul 1924, dela Paris la Tokio. Am socotit interesant să rememorăm în cuprinsul revistei noastre (pagina 8) peripeciile călătoriei de atunci. Fotografia noastră reprezintă pe Pelletier Doisy în 1924 la Agra, înainte de plecarea sa spre Calcutta.

DELA LIGA NAȚIUNILOR DIN GENEVA

Delegații părăsesc palatul ligei, după ședință. În față președintele ligei, d. Guani, delegatul statului Uruguay la brațul cu d. Titulescu, ministrul nostru de externe

REALITATEA
FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ
REDACTIA și ADMINISTRAȚIA
 Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

 La București: **Calea Victoriei 39.**
 Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:
 Pe un an întreg Lei 300
 Pe o jumătate de an „ 160
 Pe trei luni „ 85

PENTRU STRĂINATATE
 Pentru America \$3
 Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Redactor: J. B. SIMA
DUMINECĂ, 25 SEPTEMBRIE, 1927

Totul e spre bine

Ne plângem veșnic și veșnic avem de cârtit împotriva soartei neindurătoare. Dar foarte adesea cele rele sunt spre bine și nimeni nu poate ști tainele viitorului.

Găsim într-o revistă germană o parabolă care ilustrează foarte bine acest adevăr:

Se povestește, că un oararecare Akiba, isgonit din patria sa, rățacia ca un călător și fugar, prin țări străine, fiind urmărit. Tot ce-i mai rămăsese era o lampă cu ulei, pe care, dânsul o folosia noaptea, ca să citească legea, un cocos care-i slujia spre a ști când se face ziua și un catâr care-l purta.

Odată Soarele apunea încet, încet, între nouri, timpul devenia furtunos și sârmanul fugar nu știa unde se va putea adăposti, în timpul nopții, și astfel era cu totul des-nădăjduit. Deaceia bucuria lui fu mare, când zări, de departe, luminile unui sat. Se grăbi intracolo, spre a afla adăpost și liniște, pentru noapte. Când în sfârșit ajunse la marginea ținutului îl cuprinsese un simțământ de mulțumire, la gândul că va găsi oameni și compătimitoare. Dar spre marea lui dezamăgire află că s'a înșelat. Lumea nu voia să-l primească nici pe o singură noapte, și astfel fu nevoit să-și caute refugiu, în pădurea din apropiere.

„Este amar lucru spusese dânsul, să nu găsești un acoperământ ospitalier, pentru apărare împotriva furtunii. Dar Dumnezeu este mare și drept, și ceea ce face e totdeauna spre bine.” Se așeză sub un copac, își aprinse lampa și începu să citească învățăturile. De abea citi un capitol, când un vânt puternic prinse a sufla și îi stinse lumina. „Oare, spusese dânsul, nu-mi este îngăduit să citesc învățăturile? Dar Dumnezeu este mare și drept și tot ceea ce face este totdeauna spre bine.”

Se întinse pe pământ și încercă să adoarmă pentru câteva ceasuri. Deabia închisese ochii, când un lup flămând, rătăcit prin pădure, veni în tufiș, sări asupra cocosului și îl sfâșie. „Ce nouă nenorocire” strigă Akiba speriat. Mi s'a răpit înțeleptul meu tovarăș. Cine mă va scula de acum înainte în zorii zilei, ca să pot învăța legea? Dar Dumnezeu e mare și drept, și el știe mai bine ceea ce se cuvine pentru noi, sârmani muritori!”

Deabia termină această frază, când un leu, mugind, se năpusti asupra catărului său și îl omorî. „Ce o să se întâmple acum Doamne? spusese sârmanul călător, și catărul și cocosul meu nu mai există, totul mi-a fost luat. Dar slavă lui Dumnezeu, căci orice face dânsul, este totdeauna bine!”

În aceea noapte el nu dormi; și disdedimineajă întră în sat, ca să vadă dacă nu va putea găsi vr'un catâr, cu care să-și continue călătoria. Dar cât de speriat fu dânsul când nu mai găsi în viață nici un om! Se pare că o ceată de bandiți a pătruns noaptea în sat, a omorît pe toți locuitorii și a jefuit casele. Când Akiba își reveni din spaimă,

când văzu ce se întâmplase, ridică glasul său și strigă: „Tu Dumnezeu, Părintele lui Abraam, Isaac și Iacob, am învățat acum cât de orbi suntem noi bieți oameni muritori, cari foarte adesea privim ca o nenorocire ceea ce nu este decât spre binele nostru. Tu singur ești drept, mare și îndurător! Dacă acești oa-

meni, cu inimă de piatră, nu m'ar fi alungat din satul lor, atunci aș fi împărțit și eu soarta lor! Dacă vântul n'ar fi stâns lampa mea, bandiții ar fi văzut scânteearea sa și m'ar fi omorît. Îți mulțumesc de asemenea că te-ai îndurat să-mi răpești pe cei doi tovarăși, al căror glas m'ar fi trădat bandiților.

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

Cu multă înfrigurare au așteptat și românii și ungurii hotărârile dela Liga Națiunilor. În chestia optanților unguri. Optanții unguri sunt latifundiarii, grozii și nemeșii de odinioară, din Ardeal, cari, nevrând să rămână sub stăpânire românească, la unire au părăsit țara și au trecut în Ungaria mică. La noi în țară guvernul a hotărît să dea pământul cui aparținea de drept și imediat după războiu a expropriat moșiile marilor proprietari ca să le împartă sătenilor. La fel după cum moșiile au fost luate dela proprietarii români, tot așa s'au luat și dela magnații unguri, cari nu se găseau în țară. Pământurile expropriate au fost plătite cu prețuri mici și proprietarii unguri, optanții, s'au declarat nemulțumiți cu aceste prețuri. Ei au făcut plângere mai întâi la Tribunalul mixt din Paris, unde, câștigând prin mijloace pe care nu le cunoaștem, bunavoianța președintelui, care e un suedez, ar fi câștigat procesul dacă delegatul nostru în comisiune nu s'ar fi retras.

Chestiunea a venit acum în fața Ligii Națiunilor, care trebuia să hotărască dacă Tribunalul mixt din Paris este sau nu îndreptățit să judece afacerile noastre interne. Tribunalul mixt din Paris este înființat prin Tratatul de Pace dela Trianon. Dar atribuțiunile sale, adică ceea ce îi este îngăduit să facă, sunt mărginite.

Ungurii mai înainte ca cei de la Geneva, din Liga Națiunilor, să aducă hotărîrea, au făcut tot felul de presiuni, în țările străine, mai ales la Londra, unde nobilimea maghiară se înțelege destul de bine cu nobilii englezi, și unde se află și faimosul Lord Rothermere, cu zierele sale filomagiare.

Dar ungurii s'au străduit zadarnic, pentru că oamenii politici de seamă adunați la Liga Națiunilor, cu tot discursul mare al lui Apponyi, au ascultat pe d. Titulescu, ministrul nostru de externe, și au dat câștig de cauză României, arătând nu numai

că Tribunalul Mixt din Paris nu are dreptul să se ocupe de afacerile interne ale țării noastre, dar a hotărît că în chestiunea reformei agrare, nimeni niciodată nu poate face vre-o plângere, în afară de granițele României. Aceasta înseamnă un succes strălucit și pentru țara noastră și și pentru marele bărbat de stat care este d. Titulescu.

Toată lumea aștepta cu îngrijorare chipul în care Liga Națiunilor avea să se pronunțe în chestiunea optanților unguri, pentru că dacă s'ar fi dat câștig de cauză Ungariei, s'ar fi deschis porțile pentru revizuirea tratatelor de pace.

Săptămâna trecută au avut loc alegerile parțiale. Guvernul a declarat mai dinainte că se desinteresează de aceste alegeri, nesustinând decât la Storojineț, candidatura d-lui Mavrodî. În general au eșit în aceste alegeri învingători oamenii partidului poporului. La Dolj a fost ales însă d. Răducanu, țărănist. Dintre averescanii care au intrat acum în Parlament, vom menționa pe d-nii Sergie Niță și Papacostea.

SĂPTĂMÂNA trecută mai mulți aviatori Francezi au sosit la București și printre aceștia și Pelletier Doisy, care a făcut inconjurul mării Mediterane în avion. Ceilalți doi sunt aviatorii Cornillon și Girardot, care au venit în zece ore dela Paris la București. De bună seamă că aviația a făcut progrese mari din timpul când—nu sunt 15 ani—Bleriot a reușit să treacă Canalul Mănecii. Dar trebuie să recunoaștem că mai e mult până să ajungă la perfecțiune, de vreme ce doi aviatori francezi care au încercat în același timp cu Pelletier Doisy, să plece din Paris, cu gând să bată recordul lumii în durată de zbor, au avut de suferit accidente, la fel cu cele pe care le-au suferit atâtea dintre sburătorii temerari.

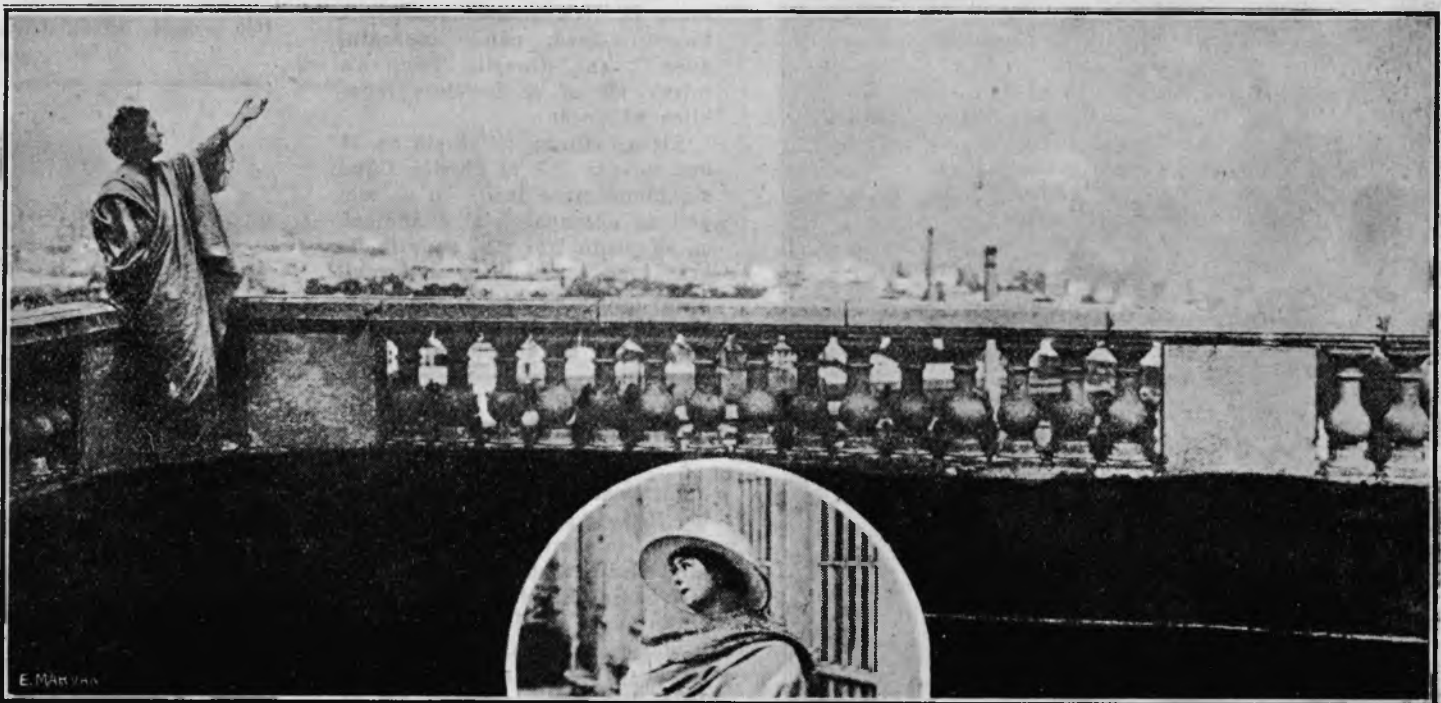
„REALITATEA POLITICĂ”

Mai încet, Țanțarilor, căci de să deșteaptă vă strivește

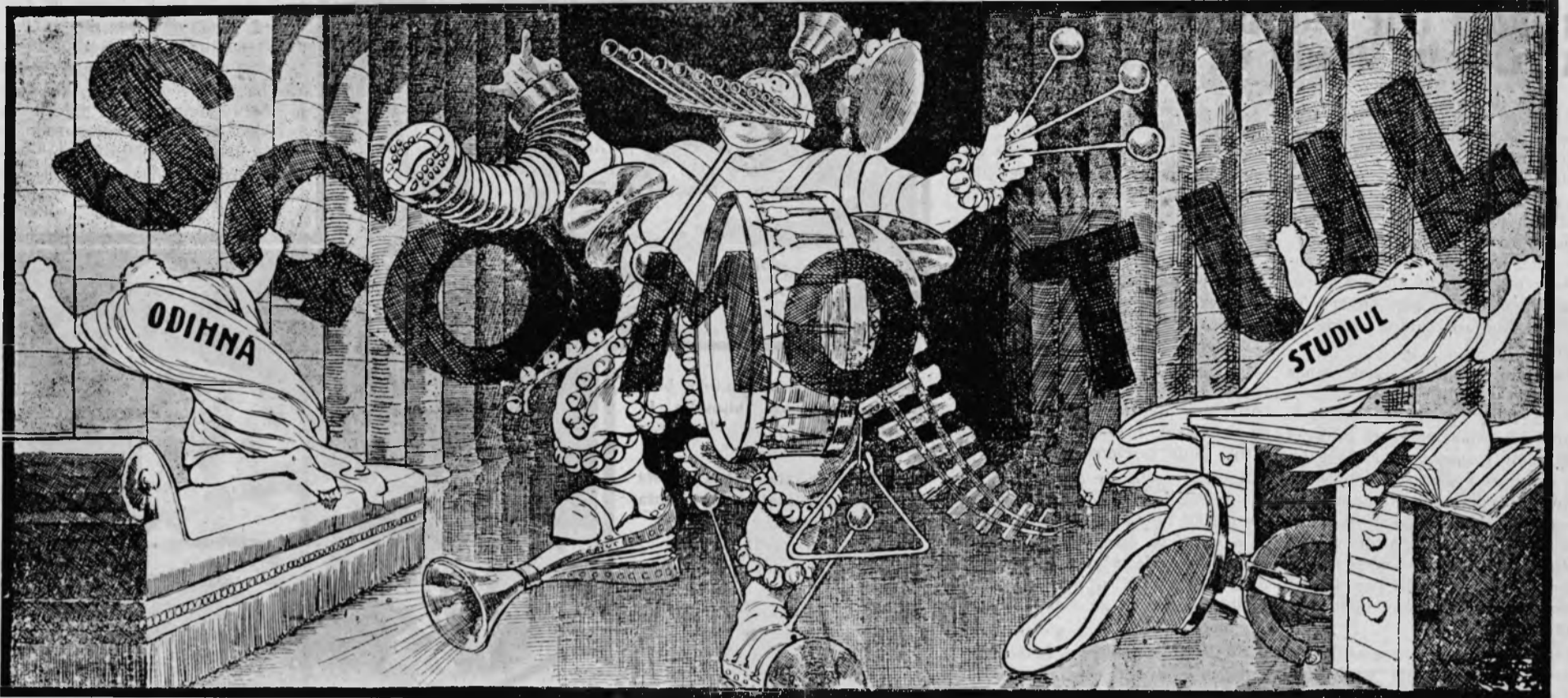

PROGRAMUL DIPLOMAȚILOR LA GENEVA
 Pe cât înainte . . . pe atâtea înapoi . . .

Intr'un accident stupid, și-a pierdut viața nenorocita artistă Isadora Duncan. Ilustrația noastră reprezintă pe Isadora Duncan pe terasa vilei sale din Meudon. Cunoscută sub numele de „dansatoarea cu picioarele goale”. I s'a interzis să debarce la New-York, din cauza convingerilor ei comuniste. Lângă Paris, artista avea cea mai vestită școală de dans, unde își învăța elevele „să vadă, să asculte natura, care nu-i decât armonie și undulațiune, fie în mișcarea elegantă a copacilor, fie în luciul mișcător al apelor, fie în zborul păsărilor.”

SGOMOTUL

In ilustrația de sus puteți vedea întruchiparea groaznică a sgomotului. După cum cei vechi reprezentau orice manifestare sub chipul unui zeu, tot astfel și noi am sintetizat sgomotul printr'un demon. In civilizația actuală orice mașină nouă inventată este o nouă contribuție pentru sgomot, o nouă jertfă pe altarul acestui demon.

in acel timp să găsească odihna și liniștea.

Când civilizația va fi reală și deplină, atunci fără îndoială că printre bunurile sale va fi și acela de a nu îngădui sgomotul și vărsarea de sânge. Atunci națiunile și oamenii vor înceta de a-și mai tăia gâtul unul altuia după cum vor înceta de a-și mai omorî nervii reciproc.

Deocamdată însă orice contribuție a civilizației, orice invenție glorioasă aduce și un izvor de SGOMOT.

S'a inventat mașina de sburat, și odată cu dansa sa găsit și cel mai puternic mijloc de a face sgomot. Până acum poezii, chinuții și dânsii de sgomotul de pe pământ, găseau refugiu în liniștea văzduhului, unde se avântau, ori de câte ori nu mai puteau suferi vijelioasa civilizație de pe pământ: „Ce plăcere—spuneau dânsii—colo sus în înaltul cerului, acolo unde soarele te scaldă cu razele sale călduroase, acolo unde tăria albastră îți îngăduie să zbori în tăcere, fără sgomot, PRIN SPAȚIURI NEMĂRGINITE“.

Fără sgomot?

Ți-ai găsit! De când cu mașinile de sburat care sunt mai infernale decât oricare alte mașini, în cecece privește producerea de sgomote s'a dus cu liniștea văzduhului, s'a dus cu sborul în tăcere. Acei câți au călătorit cu avionul, și printre aceștia se numără și scriitorul acestor rânduri, pot spune că în timpul zborului sgomotul aparatului este atât de mare, încât oamenii nici nu se aud unii pe alții când vorbește, oricât de tare ar striga. Ei nu pot face altceva decât să se privească. Poate să tune și să se dărâme pământul, cei care zboară nu aud altceva decât sgomotul motorului.

Autorul desenului din fruntea acestei pagine, își însoțește opera sa cu următoarele rânduri:

„N'aș putea spune prea mult despre ilustrația pe care vi-o trimit: privesc la dansa și mă înfior. Fiecare are câte un vecin pe care ilustrația mea îl simbolizează cât se poate de bine.

„Sgomotul, chipul groaznic din ilustrație, poate fi omul care vinde zarzavat pe stradă și țipă din toate puterile, poate fi agentul electoral care spre a-și vedea stăpânul în parlament strigă până răgușește, poate fi tarful de lăutari dela cârciuma din colțul stradei, poate fi șoferul care-și găsește de lucru sunând în cel mai strident clakson, Ideea pe care o sintetizează este aceea a tulburării liniștei. Se pare că s'ar fi acordat un premiu aceluia care ar fi în stare să producă CEL MAI MARE SGOMOT.

„Omul care n'ar fi niciodată în stare să-ți fure cel mai neînsemnat obiect, care în totdeauna se străduiește să se poarte amabil, când vorbește cu tine, nu se sfiește câtș de puțin, să-ți fure liniștea, somnul și pacea prin un nou sistem de a face sgomot, inventat de dânsul. In cecece mă privește, aș prefera oa unii să-mi fure banii sau haine decât să-mi se fure liniștea.

„Acei cari se socot liberi și se supun totuș fără murmur la sgomotul care le nimicește nervii, le turbură somnul și le izbește creierul, nu știu încă ce este adevărata libertate“.

UVINTELE, cât de neînsemnate și fără preț par ele! Și cu toate acestea, CUVINTELE sunt singurul mijloc care ne stă la îndemână spre a ne apăra împotriva tuturor vrăjmașilor cari ne atacă mintea sau sufletul. Dacă țânțarii ne bâzăesc la ureche, ne este îngăduit, atât de legile morale cât și de cele fizice, să-i omorim. Dacă un greer ne-ar turbura prin sgomotul ce-l face frecându-și picioarele de aripi, și dacă nu ne temem de superstiția care obăduiește acest gândac, nimeni nu ne oprește să-l apucăm de cap și să-l aruncăm afară, pe fereastră.

N'avem însă nici o posibilitate de a împiedeca urletele vânzătorilor ambulanti, cari cu toată puterea organelor lor vocale, cu toată forța plămânilor lor, sbeară, strigându-și marfa, prin dreptul caselor noastre, și nu putem decât să rămănem imposibili la fluierul sirenelor, de automobile la pufăitul locomotiveilor și fluierăturile acestora, care pot trezi un oraș întreg, la clopotele care dis de dimineață încep dangănul lor și la toate acele sgomoto cari irită pe cei bolnavi și pe cei câți găsește plăcere în somnul orelor de dimineață. Impotriva tuturor acestora, noi nu avem decât cuvintele ca mijloc de apărare.

Cine ar putea fi uriașul, geniul care să fie în stare să protesteze cu voce tunătoare, să găsiască cuvinte suficient de puternice care să zngăvească infernul sgomotului, fără motiv, să-l condamne pe veșnicie?

Dacă ar trăi astăzi poetul Milton, și și-ar petrece o singură noapte într'unul din orașele mari ale lumii, și ar auzi huruitul tramvaielor, duduțul automobilelor, urletul sirenelor și toate sgomotele de infern, care ne turbură viața, el ar putea spune, cu drept cuvânt:

„Și cerul, inorât ca o boltă întunecoasă, arunca fulgere; iar ploaia torențială chinuia pământul.“

Dacă am avea azi pe Milton, pe Ieremia, dacă am avea „cuvintele cari taie ca oțelul“ ale lui Balzak, sau „bombardamentul de cuvinte“ ale lui Sweet, poate că am avea puțința să rostim și să scriem pentru amorțirea sau chiar curmarea SGOMOTULUI tulburător.

Dacă am avea apoi vocabularul nestânjenit de nici o regulă, al lui Rabelais, atunci de sigur ne-am putea îngădui să atacăm pe vrăjmașul nostru, SGOMOTUL, cu toată forța revoltei. Dar deoarece mintea ne este bolnavă de nenumăratele și feluritele sgomote și buhuituri ale civilizației moderne, noi nu suntem în stare să pronunțăm decât „cuvinte dulci“, în care nu există vlagă. Suntem niște „hominesalali“, adică niște oameni care îndură toate și astfel trebuie să ne resemnăm, sau să punem vată în urechi, cecece nu are mult efect.

Sgomotul acestui „secol de civilizație“ pătrunde până și prin cele mai groase invelisuri, tot astfel după cum ghiuleaua nituită pătrunde prin tablele de fier ale unni vapor.

Tocmai fiindcă sgomotul este dușmanul omului, mulți dintre noi au căutat să-și facă case, departe de sgomotul asurzitor al stradelor principale din oraș. Dar aceasta nu le-a slujit mult, căci curând au putut să audă claxonul de automobil sunând dinaintea porților lor.

Civilizația știe să lupte împotriva vărsăturii, a tuberculozei, și a hoților. Ea nu știe să lupte însă împotriva sgomotului. Și ce sunt aceste toate pacoste ale omenirii, față de oribila ființă reprezentată în ilustrația de mai sus? Frigurile galbene te răpun repede și te aruncă în mormânt, unde poți avea apoi odihnă și LINIȘTE. Sgomotul te chinuie însă, fără cruțare, viața întreagă.

Sgomotul îți distruge nervii, îți slăbește sănătatea, te face irascibil și rău.

Dacă umblând pe stradă ai lovi pe cineva peste față, ori cât de domol, ești de bună seamă pasibil de amendă sau de închisoare. Dar oricine are dreptul să izbască brutal nervii delicați a zeci de mii de oameni fără ca pentru aceasta să poată protesta cineva, fără ca cel vinovat să fie pasibil de amendă. Sgomotul este privit ca o necesitate a civilizației.

Sgomotul imprăstie gândurile și face aproape imposibilă reflexiunea continuă.

Sgomotul ruinează sănătatea copiilor nervoși, și prin continua întrerupere a somnului, într'un fel sau altul, după arătările unui statistician american, contribuie cu 75%, în toate boalele de nervi de care suferă generația de azi, mai mult decât oricând.

Auzim adesea spunându-se: „Clima din zilele noastre produce nervozitate.“ Nu există climă care să producă enervare. Cecece există, adevăratul vinovat, este sgomotul neîntrerupt al sirenelor, al loviturilor, al ușilor trântite, al căruțelor, al materialelor aruncate, al lăzilor și obiectelor cărate, al strigătelor, al certelor, al tropăitului și sufletul omului.

Te hotărești în gândul tău: „Voi mânca, iar după aceea voi rămânea liniștit câteva minute.“ Ce se întâmplă însă? Te așezi la o masă și din colțul opus un grup de cinci sau 6 oameni încep să agite niște instrumente, anume făcute să producă sgomot, și agită aceste cu toată puterea pe care o au. Grupul, care se intitulează muzicanți, se străduiesc ca sgomotul pe care-l produc să se audă, nu numai în camera în care sunt, dar cel puțin în trei patru altele din jurul lor: „Muzicanții cântă.“ Ba une ori se întâmplă ca în mijlocul sălii să mai apară și o femeie foarte curios îmbrăcată, sau mai bine zis desbrăcată, care începe să scoată niște tonuri ascuțite pe care cu gren le-ar putea imita cineva. Civilizația consideră aceste sgomote

drept „DISTRACȚIE.“ Prin urmare nu te poți opune câtș de puțin lor.

Intri în biroul cuiva, spre a discuta chestiuni cari cer concentrare și reflexie adâncă, și în cursul celor zece minute câte-ți sunt de trebuință pentru discuție, telefonul sună cel puțin de zece ori, așa încât colocutorul tău este nevoit să întrerupă firul convorbii tot de atâtea ori, să strige, să se agite și să se enerveze. Mergând și venind la și dela lucrul tău, ești nevoit să străbați stradele în mijlocul unui sgomot asurzitor, produs de mijloacele moderne de transport. Ziua întreagă ești nevoit să muncești în mijlocul ciocăniturilor mașinilor de scris.

* * *

Orice sgomot nu este decât o risipă. Sgomotul se produce prin frecare, și aceasta înseamnă uzarea și distrugerea materialului. Mai înainte de toate sgomotul distruge însă materialul din care sunt alcătuiți nervii omului. Nimeni nu dă atenție acestui fapt. După cum am arătat mai sus, sgomotul este pricina boalelor de nervi, produce moarte de timpurie, provoacă folosirea cuvintelor neplăcute și creiază ură între vecini.

Unuia îi place să aibă gramofon, și-și găsește vreme să-l pună să cânte spre a se distra, tocmai când vecinul de alături ar dori să se odihnească, câteva momente, în liniștea deplină. Celalt are un câine, pe care-l ține în casă, fără scop și fără pricină, și acest câine își găsește de obicei să urle în timpul nopții, mai ales în nopțile cu lună plină. Un altul își umple curtea cu păsări și printre acestea are cel puțin 10 sau 20 de cocoșei, cari de cum se ivesc zorile încep să-și întindă gâturile, ca să-și răspundă unul altuia cotcurigul de dimineață, în stare să trezească un sat întreg.

Dar ce le pasă acestora de chinurile la care supun pe vecin, atâtea vreme cât ei nu sufăr nimic.

* * *

S'ar cuveni, de bună seamă, să se întemeze o mare asociație internațională, împotriva sgomotului. Această asociație ar putea sili pe bogătașul care parcurge cu barca motor apele liniștite ale râurilor și-și găsește distracție ca să trezească pe toți acei câți își au locuințele clădite pe țărmurile apei, prin pufăitul motorului, să-i introducă țeava de echipament în apă. Dacă nu, atunci să fie legat câtăva vreme inapoia bărcii sale ca să vadă cât sunt de plăcute pocniturile motorului cu explozie.

La fel ar trebui legați la coada motorului lor, diavolii cari sburând cu motocicletă, în zorii zilei pe caldarâmul orașului, fac tot sgomotul de care mașina lor e capabilă și urlând cu sirenele, habar n'au că alții încearcă poate

Obiceiurile în India

În India cele mai multe meserii se exercită în stradă de meșteri mici

INDIA se emancipează și se trezește la o viață occidentală.

Această viață, de civilizație strălucită a adoptat-o aproape pe de-a-ntregul. Hindușii bogăți, rajahii, maharajahii, prinții și negustorii mari adoptă, la Paris sau la Londra, sau chiar în țara lor, hainele europene: pot fi văzuți îmbrăcând vestonul sau smochingul, punând în cap cilindrul sau pălăria moale de feutru.

Frecventează hipodromul, unde adesea au cai în alergare, ca proprietari, merg prin restaurantele de seamă, prin dancierii și în locul elefantului maiestos al strămoșilor lor, pe care-l păstrează totuși cu hamurile de aur și pietre prețioase, pentru defilările demne de poveștile dintre „O mie și una de nopți”, preferă automobilul: firmele mari americane sau franceze, care fabrică trăsuri de lux, nu au clienți mai buni.

Cu toate acestea, fotografiile sau filmele care reprezintă pe hinduși îmbrăcați europenește, umblând sau petrecând după moda europeană, nu trebuie să ne înșele.

Acești hinduși europenizați, câți sunt? câteva mii? câteva zeci de mii? poate. Și admitând că ar fi mult mai numeroși încă, d'abea ar reprezenta a mia parte din populația Indiei.

Căci aceasta întrece astăzi trei sute de milioane de locuitori. În ipoteza cea mai favorabilă 999 de miimi din populația Indiei nu știu ce înseamnă civilizația europeană și continuă, și azi, să ducă viața foarte puțin diferită de aceea pe care o duceau strămoșii lor, atunci când pentru prima dată, sub conducerea lui Alexandru cel mare, europenii au luat contact cu India misterioasă.

Trebuie să observăm dela început că hindușii nu sunt nici sălbatici și nici oameni primitivi. Ei au, dinpovrivă, o civilizație foarte diferită de a noastră, e drept, dar care nu e mai puțin însemnată.

Această civilizație s'a format într-o vreme foarte îndepărtată, acum vre-o 2000 de ani, și a ajuns repede la o stare, pe care hindușii au socotit-o de perfectă și pe care mulți dintre ei o cred și astăzi atât de perfectă încât nu au nici o dorință s'o modifice.

Civilizația aceasta are două caracteristici esențiale: este aproape exclusiv agricolă și populația e împărțită într-o mulțime de grupări dintre care fiecare are în societate o funcție bine determinată, astfel încât nici unul din membrii acestui grup, nici descendenții lor, nu poate să adopte o alta.

Clasele sociale, sau mai de grabă, spre a întrebuința expresia proprie,

Așezat pe un covor somtuos, bancherul își instalează birourile în plină stradă.

Vanzătorul de tutun stând în fața depozitului său, cântărește marfa într-o balanță mică.

castele, sunt într'adevăr, de natură divină. Și hindușii povestesc că pe vremea când Brahma a creat oamenii, el i-a scos din trupul său: cei dintâi au sărit din capul lui: aceștia sunt brahmanii, gânditorii sau filosofii, teologii, savanții.

Au urmat apoi, ieșiți din nobilul său piept, Kchatryas, războinici cu inima vitează; apoi Vaicyas, care-și făcuseră loc printre pulpele lui; aceștia trebuiau să fie negustori. În sfârșit Soudras-ii, ieșiți din picioarele sale divine, fură lucrătorii de pământ, țărani.

Ca și în Vechiul Egipt, bărbierul lucrează în aer liber. După strămbătura clientului, se poate deduce că nu procedează cu multă delicatețe.

Dintr'un timp memorabil împărțirea societății hinduse în caste, organizație socială de drept divin, s'a păstrat, aproape fără schimbare, până azi.

Căci astăzi, ca și acum 2000 de ani, oricine ese din casta sa, nu mai este decât un paria, adică un om în afară de lege, căruia nu i-se îngăduie să exercite nici un fel de meserie onorabilă, o ființă impură, pe care nici unul dintre membrii castelor recunoscute oficial nu ar putea să-l frecventeze, nici măcar să-l atingă, și nici chiar să-l vadă, fără să păcătuiească.

Înăuntrul fiecărei caste se găsesc corporațiile, în care, din tată în fiu, omul exercită aceeași meserie, are aceeași profesie.

Aproape toate aceste corporații au reprezentanți în aglomerațiile din India, orașe, sate sau cătune.

La noi industria e localizată în orașe. Aceasta pentru că centrele mari sunt numeroase și pentru că aproape toată industria a devenit, în mai toate țările, mare industrie și necesită astfel un număr însemnat de lucrători și instalațiuni puternice. În India, dimpotrivă, și am spus că aceasta este o altă trăsătură caracteristică a acestei țări, cea mai mare parte din populație a rămas la țară. Satele sunt mici societăți autonome care în principiu, se mulțumesc cum sunt și produc tot ceea ce e necesar.

În aceste sate se găsesc astfel întrunite toate industriile de care locuitorii pot avea trebuință. Acestea sunt exercitate de meșteri, cari lucrează singuri, sau cu câțiva lucrători meșteri, cari au lucrat din timpuri imemorabile în aceeași specialitate, au căpătat o dibăcie manuală oarecum atavică, care ține loc și instrumentelor, rămase identice cu cele folosite de îndepărtații lor strămoși, și metodelor primitive de lucru.

pe piețile satelor hinduse, poate să contempleze spectacolul cel mai curios.

Aci un olar, bătrân, venerabil, așezat în mijlocul mărfii sale, care nu se alcatuiește de altfel, decât din câteva modele, mai totdeauna aceleași, de mai multe sute de ani: ghivece mici, ulcele, amfore, ulcioare. Pentru că toate articolele, vânzătorul de oale le fabrică el însuși, pe roată, apoi le lăcuiește mai înainte de a le vinde cumpărătoarelor, care se vor sluji de ele spre a aduce apă, sau le vor umple cu orezul, care, la un popor foarte sărac și căruia prescripțiile religioase îi interzic carnea de vacă,—este adevărata hrană națională.

Nu departe de aci, iată tocilarul, stând jos, în fața tocilei sale, așteptându-și clienții. Această clientelă devine astăzi tot mai rară. Tocilarul vedea odinioară alergând la dânel pe toți Kchatryas-ii, războinicii, sau cei cari se socotiau astfel, doritori să li-se ascuță săbiile. Pentru că pe atunci aceste săbii slujiau adesea, războaiele fiind foarte dese. Astăzi, nu mai e același lucru, pacea engleză s'a stabilit în Indii. Purtarea săbiei este doar onorifică și rezervată câtorva personaje importante. În aceste condițiuni ascuțitorul de săbii a trebuit să se resemneze să ascuță doar cuțitele. A primit de altminteri acest destin puțin glorios, cu filozofia cea mai senină.

Iată pe țesătorii de bumbac. Procedul lor de lucru este dintre cele mai simple. Cu roata, vechea roată a sătencilor noastre, ei torc bumbacul, apoi îl țese pe un război de mână, foarte simplu și privitorul poate urmări diferitele transformări ale firelor, sare puțin câte puțin se fac stofă. Aceasta, odată terminată, o împodobesc uneori cu broderie foarte suavă, apoi o taie, după ce au desemnat cu creta marginile hainei.

(Urmarea pe pagina 11).

De sus în jos: Venerabilul bătrân, care ne amintește pe fakirul indian, este olarul satului. Vinde vase de formă simplă, totdeauna aceleași.

Tocilarul care odinioară ascuția săbii, ascute astăzi doar modeste Invățătorul, cu un coran enorm, deschis în fața lui își așteaptă cliențuțite.

public. tela. Dânsul e totodată și scriitor

În stratele unui sat Hindus. Un armurier repară o pușcă, în bătaia vântului. În acest timp, lângă dâ-

Iată giuvaergii dibaci cari lucrează cu picioarele și mâinile, fabricând din aur masiv. și cizelând inele, brățări și salbe

Intermediarele păcii

PARISUL poate să fie din punct de vedere politic un oraș pur naționalist, imediat nișă ce e vorba de artă, el devine centrul cel mai cosmopolit și internațional de pe glob. Din totdeauna a fost vizitat de artiștii și mai ales artiștele mari din Anglia, Belgia, Italia, Spania, America, România, etc. Nu există om, care crezându-se înzestrat cu daruri deosebite, să n use simțita atrăgătoare a lumina fascinantă a Metropolei lumii.

Succesul celor trei fete e mult sporit de misterul care le înconjoară. În primul rând ele nu au nume. La Teatrul la care sunt angajate, ele apar în fața publicului sub numele de „CELE TREI SURORI G.”

Fantazia publicului le atribuie o origină nobilă, socotindu-le ca fiicele unui intim al fostului Kaizer. Dacă lucrul e adevărat, de bună seamă că bogatul lor părinte, care le va fi dat educația nu ca să de-

O Evă modernă

Cel mai lung păr din lume

AMERICANII sunt oamenii tuturor recordurilor. Dânsii cercetează cu amănunțime, măsoară și numără orice poate prezenta oarecare curiozitate, în dorința neînfrântă de a stabili „un record.”

Dupăce, multă vreme, campioană a părului lung și a înălțimei era d-na Morsell, dintr'un sat mic al Statelor Unite, Clarendon. Astăzi titlul de glorie a trecut altora, d-na Morsell rămânând în rândul al treilea.

Locuitorii din Clarendon erau mândrii de consăteana lor, care avea o înălțime de 2 metri și un păr frumos, care-i atârna până la glezne, și care era cel mai frumos din America.

Iată însă că, nu demult, d-na Lydia Mc Pherson, din Los Angeles (California) se dovedește că poate rivaliza cu d-na Morsell, pentru că, nu numai că are aceeași înălțime, dar părul său este atât de lung și atât de bogat, încât îi poate sluji drept îmbrăcăminte, dânsa învăluinduși mijlocul cu părul și acoperindu-se astfel mai decent, decât o fac multe din eleganțele noastre, la bal, cu rochiile scurte și decoltate, care sunt moderne.

Se înțelege că d-na Mc Pherson a întrecut pe mama Evă, deoarece, pe câtă vreme aceea avea nevoie de frunza de viță spre a-și acoperi nuditatea, tinerei doamne americane îi este suficient părul. Părul d-nei Mc Pherson are o lungime de 2 metri și 30 cm.

Se vede însă că nimeni nu are dreptul să se proclame cel dintâi, pe nici un tărâm, căci totdeauna se poate găsi un altul, care să-l întrecă. În vreme ce d-na Morsell și d-na Mc Pherson luptau pentru întâietatea, în domeniul părului celui mai lung, iată că se află că în Toronto (Canada) domnișoara Schulfried Sjorgren are un păr lung de 3 metri și 10, întrecând astfel cu mult pe ambele cele două campioane.

Dar oare americanii pasionați după recorduri, nu vor cultiva o femeie așa încât să aibă părul de 4 de 5 sau de 20 de metri? În America totul e posibil.

Legăturile secrete între Tarina rusă și Rasputin, destăinuite de însăși fiica călugărului

SE cunoaște profunda impresie făcută asupra Tarinei ruse de asasinarea lui Rasputin, „călugărul roșu” al Rusiei. Rasputin a fost omorât de către Prințul Youscupoff și corpul său aruncat în apele înghețate ale râului Neva. Tarina a pescuit leșul călugărului și, cu automobilul ei imperial, l-a adus în capela particulară a palatului, unde l-a veghiat, plângându-l cu lacrimi ferbinți, zi și noapte, până la înmormântare.

Unii cronicari au socotit aceasta ca un semn de cinste, pe care împărăteasa îl arăta lui Rasputin, prietenul ei spiritual. Dar, după ce Tarina a insistat ca înmormântarea călugărului să se facă în mauseul Romanoffilor, din fortăreața Petru și Pavel, toată lumea a bănuțat că între Rasputin și Tarina trebuie să fi existat și alte legături, decât cele de prietenie curată. Tarina n'a fost lăsată de miniștrii și de Sf. Sinod să înmormânteze pe Rasputin, alături de membrii casei domnitoare, și a fost nevoită să-l îngroape, în ascuns, în parcul Palatului dela Czarkoe Solo.

După câteva săptămâni, Tarina a chemat la dânsa pe fiica călugărului, Sofia Rasputin, a sărutat-o și ea spus că, de aci încolo, o consideră ca fiică adoptivă. Cu acest prilej — spune Sofia Rasputin, împărăteasa ar fi declarat: „Am iubit pe tatăl tău cum n'am iubit alt om pe pământ, și vara viitoare urma să ne căsătorim.” Aceasta era să fie o căsătorie morganatică. Tarul era în dragoste cu altă femeie și Tarina își găsisse mângâiere în învățăturile călugărului că iubirea, când e spontană și sinceră, se poate considera ca un sentiment religios.

Nu se știa că Tarina intenționa să se căsătorească morganatic, cu Rasputin, dar dovezile sunt numeroase că lucrul era posibil. Tragica moarte a lui Rasputin a venit să dărâne planurile împărătesei.

Măi târziu, când Tarul și Tarina au fost asasinați de revoluționarii ruși, aceștia au urmărit cu furie și pe toți acei cari au fost în legătură cu Romanoffii. Sofia Rasputin a scăpat ca prin urechile acului de răzbușarea celor din Petrograd. Miștunind pe funcționarii dela frontieră, a putut trece în Riga. De aci a plecat la Nizza, unde tatăl său, cum-părăsise din vreme o vilă, cu banii împărătesei.

Sofia Rasputin a trăit mai mulți ani de rândul, liniștită la Nizza, dar mai apoi, nevoia a silit-o să-și caute o ocupație. S'a hotărât, să devină dansatoare. Debutul și l-a făcut la Roma, unde imediat a fost consacrată ca o baletistă de primul rang. A jucat, mai târziu, în diferite filme, prin Franța și Germania, sub numele de Sofia Gregorieva.

Sofia Rasputin are o educație aleasă, deoarece de mică a fost crescută cu profesori germani și francezi, plătiți de casieria Palatului. Tot din grija împărătesei primea 1000 de ruble lunar, bani de buzunar, deși era în vârstă numai de 12 ani.

Astăzi Sofia Gregorieva a hotărât să-și inchine restul vieții religio-

SOFIA RASPUTIN

gie și carității. Dânsa nu intenționează să intre într'o mănăstire, dar e hotărâtă să înceapă opera de evanghelizare în America, sub conducerea unui predicator de seamă. Se crede ca acesta va fi Billy Sunday sau Aimee Mc Pherson, conducători evangheliști, dar Sofia Gregorieva păstrează cea mai mare discreție asupra acestei chestiuni.

Totodată Sofia intenționează să scrie un volum care să conțină tainele amoroase ale tatălui său cu Tarina Rusiei, arătând totodată mijloacele prin care călugărul rus influența pe admiratorii săi. Dânsa crede că sunetele timpanelor și mandolinelor orientale aveau o influență hipnotică asupra ascultătorilor și de această influență se slujea Rasputin ca să impună voia sa în politica rusească din ultimii cinci ani ai dinastiei Romanoffilor.

Pentru moment, Parisul este cuprins de un entuziasm delirant pentru un „trio” de artiste gingașe soșite din țara care în totdeauna a fost dușmanul ireductibil al Franței, este vorba — toată lumea a înțeles — de Germania.

Ceeace n'au izbutit toate tunurile de 42, tancurile și zepelinurile fostului Kaizer al Germaniei, au reușit cele trei fețele nemțoaice — au cu-

vină profesioniste ale dansului și muzicii, nu se va fi gândit niciodată că averea pe care a cheltuit-o cu ele se va întoarce însușit înapoi. Nobilul a sărăcit. Atunci cele trei fete s'au hotărât să susțină dânsese lanșia. Și deoarece la Berlin, unde erau cunoscute, dintr'un sentiment de mândrie ușor de înțeles, nu puteau apare pe scenă, au plecat la Paris, rămânând însă ascunse în

cerit Parisul. Cu un baraj de aruncături din picioare, cu lansarea ochiadelor focașe, și cu bombardamentul miilor de grații pe care le au și care au darul de a cuceri inimile, aceste reprezentante ale sexului frumos au făcut mult mai mult pentru înlăturarea tuturor ranquinelor rămase de pe urma războiului, decât toți diplomații la un loc.

Toată lumea e de acord că dacă și Franța ar conveni să trimită un trio identic la Berlin, atunci cele două popoare ar conședa să pună fiecare înapoi spada în teacă.

Criticii Parisieni sunt însă de acord, că un asemenea trio e greu de găsit și nu apare decât odată într'o sută de ani.

fața curiozității indiscrete a publicului. Soșite la Paris cele „trei surori G.” au debutat într'o revistă și de a doua zi au și putut ști că au cucerit „orașul lumină” din criticile elogioase ale gazetelor. Faptul că erau germane, n'a fost nici o piedecă. Intrând pe poarta grației și a frumuseții, Parisul întreg le-a aclamat.

Unele ziare au sugerat germaniei ideea de a trimite și în alte țări, în care nu sunt simpatizate, ambasadori de felul celor „Trei Surori G.”

Pentru prima dată în istoria omenirii, scena este privită ca un intermediar al păcii.

HAZURI

Conversație într'o stațiune balneară.

Dânsul: „Zilele frumoase s'au isprăvit.”

Dânsa: „Da, s'au isprăvit, ne vom mai vedea oare?”

Dânsul: „Cât de mult aș vrea. Dar...”

Dânsa: „De sigur că ai vre-o fețiță undeva acasă?”

Dânsul: „Ca să spun adevărat, da, am.”

Dânsa: „Voi bărbații nu plătiți cu toții doi bani. Ca să petreceți, imediat uitați o biată fată, care v'așteaptă.”

Dânsul: „Doamne, o leacă de flirt, asta nu înseamnă nimic.”

Dânsa: „Dar ce crezi d-ta că ar spune logodnicul meu și ce fel de mutră crezi că ar face când ar afla despre puținul ăsta flirt care l-am avut?”

SOLDATUL OPTIMIST...

„Nu plânge, sufletul meu... sunt și acolo nnde plecăm femeii...”

Nuvelă din războiul cel mare

De ANDREAS LATZKO

Desene de F. Guncser

Tradus de A. Popov

INSFĂRȘIT. scânteearea lacului străbătu prin verdețată, negura obișnuită a dealurilor văroase apără deasupra colinei, înfingându-se ca niște degete încovoiate până în fundul apei. Și, dincolo de borta fumegândă scobită chiar în stinca albă, indicând eșirea din tunel, apără deodată turta bisericii și, pe urmă, un colț din zidul castelului.

Lacom, Iohan Bogdan se apleca, se apleca pe fereastră, ca un om care își numără din ochi averea, să se asigure că nu i-a luat nimeni nimic în vremea cât a lipsit. Fiecare păle de pomi, îl făcea să dea din cap și să compare în minte priveliștea vie cu acea pe care o purta săpată, acolo, în amintire. Totul era la locul lui. Fiecare piatră chilometrică ce alerga dealungul șinelor, pe marginea șoselei celei mari, era la locul ei; prin fața lui trecu tocmai stejarul cel roș care părea că arde și care îi speria caii; într-o zi, din cauza lui, era cât pe ce să-i răstoarne trăsura.

Iohan Bogdan răsufliă adânc, umflându-și pieptul, scoase din buzunar o oglinjoară rotundă și, înainte de a ajunge, își contemplă figura pentru ultima dată. I se părea că, cu fiecare stație, devenea din ce în ce mai urât. obrazul drept era cum era: îi mai rămăsese o brumă de mustață și pielea părea destul de netedă până la tăutura abia prinsă la loc aproape de îmbinarea buzelor. Dar obrazul stâng!

Ce-i mai auziseră urechile, despre obrazul ăsta stâng, dela afurisiții ceia dela oraș care — fie războiu, fie pace — nu se gândeau decât la un singur lucru: să-și facă mendrele pe socoteala țărănimii. Bandiți, cu toții, dela mărșă „Domn Profesor” și până la cucoanele cele frumoase care făceau mofturi în hainele lor albe.

N'au avut nevoie să fie prea și-reși ca să-și bată joc de un nenorocit de vizitii ca el, care abia știa să scrie și să citească.

Dupăce mai întâiu fuseseră cu dansul ca mierea, dupăce-l încântaseră și-i făgăduiseră și luna depe cer, acum îl lăsuă acolo, fără să le mai pese de dansul lepădat, zvrărlit.

Își zmulse pălăria din cap și o rostogoli, incurând pe bancă, lângă el.

Poftim, mutră de om avea el? Este cuiva îngădui să pocească un om în așa hal? Nasul ciopărtit în pătrățele de toate culorile, gura trasă într-o parte, obrazul drept puhăvit și roșu cum e carnea crudă, spințec în toate felurile cu niște zgânci adânci! Era inspăimântător. Umărul obrazului dus. În locul lui, De asta s'a lăsat el ca oia, să-l

ducă într-o afurisită de oada cu păreți de sticlă și cu cuțite sclipitoare.

Îl prindeau fiorii numai la gândul torturilor îndurate, strângând din dinți ca să-și păstreze un chip de om, pentru când și-ar regăsi logodnica.

Și acum, se întorcea. Trenul se opri, șuerând, în fața căsuței șefului de gară și chiar vedea pe ușă salcâmi care îl salutau. Posomorât, Iohan Bogdan își țări ranița încărcată prin coridor, se codi o clipă, apoi sări treptele, rămânând acolo, în picioare, cași când ar fi o borbă lungă și adâncă de vărai în ea un deget întreg. De asta s'a lăsat el chinuit ca un mucenic! așteptat un ajutor pe când trenul fugea mai departe.

Își trase din buzunar basmaua tărcată și se puse să-și șteargă boabele de sudoare care îi broboneau fruntea. Ce să facă? La ce dracu' s'a mai întors? ... Acum când avea sub picioare pământul drag de-acasă, era cuprins de un dor nebun să se întoarcă înapoi la spitalul pe care îl părăsise chiuiind, chiar astăzi dimineață.

Revedea coridoarele lungi, pline de oameni înfășurați în pansamente, paralizați, șchiopi, orbi și desfigurați. Acolo, cel puțin nu se oprea nimeni în fața obrazului lui sfârșit: îndeobște, îl invidiau că el mai e în stare să muncească și că i-au rămas brațele, picioarele și ochiul drept. Mulți doreau să fie în locul lui. Unii chiar se indignau, geloși, și declarau tare că era o adevărată nedreptate să-i facă Statul pensie — dece? că și-a pierdut un ochiu? Ce e un ochiu pierdut și un obraz ciopărtit față de un picior de lemn, față de un braț paralizat, de un plămân găurit, care la cea mai mică mișcare șueră și hărăe ca o mașină horodogită?

În această „Cour des Miracles” el era omul cel norocos. Și, de altfel, o celebritate: toată lumea îi știa povestea. Noii sosiți cereau numădecat să vadă pe Iohan Bogdan, cel operat de șaptesprezece ori, care lăsuă să i se ia fâșii înțrghi de piele depe pulpe, depe spinare și depe piept. Când, după fiecare operație, îi desfăceau pansamentul ușa dormitorului lui se deschidea și toate părerile se încruciașu, neîntrerupt li se explicau fiecăruia, vreme îndelungată, ce însemna înfățișarea aceia orbilă care era mai înainte figura lui.

Cei doi ori trei care fuseseră așezați în aceiaș oada cu Bogdan descriau înfățișarea lui inspăimântătoare de atunci când a venit, și ai fi zis că fiecare, într'adevăr, își are partea lui de merit în reușita operațiilor lui. Așa că, încetul cu încetul, Iohan Bogdan aproape se fugea cu rana lui, cu progresele pe care le făcea înfrumusețarea lui și plecase din spital cu gândul ascuns să facă senzație la el în sat. Dar acum!

* Curtea breslei calicilor în vechiul Paris.

Singurel, cu ranița și cu lădița lui, pe soarele aprins al pustelor Ungariei, în fața satului întins sub ochii lui, Iohan Bogdan simțea că-l cucerește un desgust și o spaimă atât de mare cum nu simțise niciodată în mijlocul șuerăturilor încruciate de obuze, nici în luptele șorp la corp, în care strângi moartea în brațe.

Natura și mentalitatea lui de țărăni — în care se amestecau vanitatea și îndărătnicia — nu-i îngăduiau deloc considerații profunde. Dar un fel de neîncredere, un fel de rău instinctiv îl făcea să presimțea că mergea în calea unor dezamăgiri și a unor amărăciuni pe care nu le bănuise pe vremea când era în spital.

Își zvrăli legăturile în spinare și cu pasul șovăelnic se îndreptă spre eșire.

În umbra frumoșilor salcâmi pe care el îi văzuse crescând, și care îl văzuseră pe el crescând, i se păru deodată că se întâlnește față în față cu Iohan Bogdan cel frumos, mândrul vizitii boerese pe care oricine îl cunoștea înainte de războiu. Fără al dracului de operații și de cărpeli. Nu era decât o singură asemănare, una singură, dureroasă, între flăcăul năstrușnic și îndrăzneț care chiar aici, cu vocea răgușită, îi trimetea Marcei ultimul lui rămas bun în ziua mobilizării și între infirmul care se întorcea cu falca zdrobită, chiar, cu obrazul cărpit, doborât și amărit de parcă nenorocirea i se întâmplase chiar azi dimineață.

Femeia cantonierului Kovaci — mobilizat din prima zi, în Rusia — pălăvrea în fața rohatcei, cu cleștele în mână, așteptând cu nerăbdare ultimul călător. Văzând-o, Iohan Bogdan simți că-i bate inima așa de tare, încât, fără să vrea, își rări pasul. Are să-l recunoască ea ori nu? O furnicătură îi străbătu picioarele, genunchii i se muiră și mâna îi tremură când îi întinse biletul.

„Ea îl luă... îl lăsuă să treacă...” Bietul Bogdan simți că i se curmă răsufletul. Făcu o silință mare, o privi drept în față cu singurul lui ochiu și zise cu glas răspicat:

„Bună ziua!

— „Bună ziua!” îi răspunse femeia. El întâlni ochii ei, îi văzu mărindu-se, mărindu-se, țintindu-l, scotocindu-i obrazul și pe urmă întorcându-se dela el, cași cum n'ar fi putut îndura vederea lui. Vroi să se oprească, dar buzele femeii începură să bălbăie murmurând: „Iesus Maria!” cași cum el ar fi fost chiar dracul în picioare. Rușinat, plecă mai departe șovăind

Nu l-a cunoscut!... Îi văjia sângele în urechi. Nu l-a cunoscut!... Se țări în fața gării până la o bancă, își zvrăli legăturile la pământ și se lăsuă greu.

Nu l-a cunoscut!... Femeia cantonierului Kovaci nu l-a cunoscut pe el, Iohan Bogdan, — ea, a cărei casă părintească era vecină cu casa părinților lui, ea, care mergea la școală cot la cot cu el, ea care se cuminecuse odată cu el. O ținuse în brațele lui, o sărutase, Dumnezeu știe de câte ori, înainte de a fi venit Kovaci în sat să se însoare cu ea. Și ea nu l-a recunoscut!

Nici năcar după glas... Așa de tare se schimbaseră!... Aruncă fără voce o privire înapoi spre gară; femeia vorbea cu șeful stației; spunându-i multe; el înțelese după gesturile lor că ea vorbea de soldatul străin care trecuse adinooară. Leni înăbușit; pe urmă, lăsând capul în jos, începu a geme ca o muere beată.

Ce să facă? Să urce până la castel, să deschidă ușa dela odaia slugilor și să zvrăle un vesel „bună ziua” Marcei încremenie?

Da, așa își închipuise el că are să fie revederea lor... Dumnezeu știe de câte ori și-o închipuise: servitoarele rămân înmărmurite, Marcea dă un strigăt de bucurie și se azvârle la gâtul lui, întrebările plouă, el arde de dorința de-a lua pe Marcea pe genunchi, abia îngână câte-o silabă ca răspuns aceluia din jurul lui, care sânt plini de grijă și cucernicie față de el.

Unde e reintoarcerea asta plină de veselie? Să se întoarcă la Marcea el? Cu capul ăsta care face pe Iulia păzitoarea să se crucească? N'o știe toată lumea pe Marcea, ce fire batjocoritoare e și ce ascuțită limbă are? Înainte de a se îndrăgi de el, nu rădea ea în nasul tuturor băeților care îi dădeau țărcoale?

Își mușca pumnii ca să-și înăbușe suspinele și-și strângea capul între mâni încercând să cugete.

Până acum, totul îi mersese în plin. Bine văzut la școală, bine văzut la castel, bine văzut la regiment. Bărbat frumos și îndrăzneț, bun călător, vizitii iscusit, pe ca-

părțise suspinând? Pentru Marcea nu era decât un singur Iohan Bogdan, vizitii cel chipeș al stăpânului, băețul cel mai frumos din sat. Dar... mai este el vizitii stăpânului? Are să-și strice contele alaiul lui minunat cu o astfel de pocitanie, are să-și facă el intrarea în oraș cu o astfel de hăzenie... pe capră? Are să-l înlăture, are să-l trimeată la secerat, la curățat bălegarul din grajduri. Iar Marcea, Marcea, ea care suceea capul la toți, poate ea să fie femeia unui salator?

Nu, nu, Bogdan simțea bine: nenorocitul ăsta, prăbușit pe bancă, nu mai e pentru Marcea, Iohan Bogdan. Nici ea n'are să-l mai vrea de bărbat, cum nici stăpânul n'are să-l mai vrea de vizitii. Un infirm nu-i decât un infirm. Marcea se logodise cu Iohan Bogdan, nu cu monstrul ăsta care venea acum acasă.

Încetul cu încetul, desnădejdea lui se prefăcu într-o turbare de mânie împotriva lepădăturilor dela oraș care îl ghiftuiseră cu gogoși, care îi cântau mereu că Marcea are să fie mândra cu un astfel de logodnic pocit pentru patrie! Mândră?... Ah!...

Rânjea, degetele suceau și răsuceau afurisita de oglindă, cu atâta ciudă încât ea se spurse și-i intra în mână. Sângele i se prelinse în mâncă, fără să-și dea seama — furios cum era pe strămbăturile celea dela spital care îi suciseră capul cu mofturile lor. Chiar așa!... Un om cu ochiul scos și cu nasul jumătate era destul de bun pentru o țărăniță... Patria... Dar ce? Cu patria la braț avea să se ducă ea la altar? Când celelalte femei au să-i plângă de milă, ea are să le arăte patria? Ce? Patria mână caii înhămați câte patru cât îi țara, cu pălăria fluturând de panglici? Ce tâmpenie!...

Prăbușit pe banca din fața gării, privind țintă la un nume în care era toată viața lui, nădejdea și amintirile lui, Iohan Bogdan evocă, deodată, în fața lui pe Petru cel șchiop care locuia în spatele morii, în coliba dărăpănată, pe vremea când el era copil. Îl văzu aidoma

Și acum se întorcea...

re-l iubeau cași cum îi iubea și el pe ei, — el trecuse prin viață fluerând voios; când trecea în goana mare, imprăștiind săruturi la femeile depe drum, ele îi trimeteau înapoi un zâmbet încântat.

Ce-i dreptul, nu mersese așa de ușor și Marcea, cunoscută ea cea mai frumoasă față din ținut; însă în ziua logodnei lor, contele bătuse pe umeri pe Bogdan, cu un aer aproape gelos.

„Ce pereche frumoasă!” zise preotul.

Iohan Bogdan scotocei în buzunar căutându-și oglinjoara și, încovoiat de greaua lui povoară, el se privi într'însa. Asta, asta era logodnicul Marcei celei frumoase? Ce avea a face capul ăsta de momită, masca asta făcută din sute de bucăți — pe care o cărpise șarlatanul acela care se dădea drept profesor cu nume mare — cu Iohan Bogdan, Iohan cel frumos căruia Marcea îi dăduse mâna și de care ea se des-

cu piciorul lui bălbăniind, cu figura lui infometată și amărită. Da... și acela își dăduse piciorul „pentru patrie” pe vremea ocupației în Bosnia; și acum, reîntors acasă, era condamnat să putrezească într-o coicioabă părăsită, să fie de răsul copiilor care îl îngănuu cum merge, și să trăiască în ura întinsecală a țărănilor din comună în sarcina căroră era.

„Pentru patrie!” Despre patrie vorbea lumea când îl vedea pe Petru? Ori spuneau despre el în bătaie de joc: „ia, calicu' nostru” — și, atâta tot.

Iohan Bogdan scrășni, scos din minți: dece nu și-a adus aminte de Petru cel șchiop, acolo, la spital? Ei, ce le-ar fi arătat el atunci pezevenchilor celor care îi țineau discursuri despre patrie și despre „onoarea” pe care i-o făceau să-l trimeată Marcei ca pe o momită! Ah, cum ar vrea să-i cadă în labă Domnul profesor! Petreceau cu toții

In țara unui sultan negru

Din războiul mondial. — Organizare. — Obiceiuri.

CONTINENTUL negru — cu excepția numai a trei state — aparține rasei albe. Puterile stăpânitoare însă, au avut oarecare respect și-au acordat micilor regate indigene oarecare autonomie. Vom expune cititorilor noștri, în acest număr, note luate cu ocazia unei vizite făcute, de câțiva europeni, într-unul din aceste mici regate.

Mutahangura, Majestatea sa neagră, domnește peste un milion de suflete în acea parte a Africii care se întinde între marele lac Victoria-Nyanza și coasta Zanzibarului.

Teritoriul său e cunoscut sub numele de regatul **Kisiba**. Până în 1890 el depindea de sultanul Zanzibarului, care a cedat însă imperiului german, pentru suma de patru milioane mărci, toate drepturile sale asupra înteselor teritorii ce formează mai curând Africa Orientală Germană. Dealul acesta fu ultima colonie pe care dușmanii noștri o putură păstra, apărându-se timp de patru ani grație trupelor indigene recrutate dintre ferocii Bantuși, vechii canibali. Totuși, cu câteva luni înaintea armistițiului, întreaga colonie era în posesia forțelor britanice, secondate de belgienii din Congo și portughezii din Mozambic.

Regatul Kisiba e populat de negri mult mai puțin sălbateci ca acei din Congo, ei renunțând, încă de acum jumătate de secol, la canibalism, deosebindu-se mult de congenerii lor din Africa centrală.

În orașe, ca și la sate, ei îmbracă un fel de bluză sau se acopăr cu o mantie fără mâneci ce reamintește toga vechilor romani. Fie bogăți, fie săraci, aparținând castei nobile sau castei sclavilor, nu fac uz de încălțăminte. Acest fapt îl puteți observa în prima gravură, ce dă, unde ni se înfațesează sultanul Mutahangura înconjurat de miniștrii săi. Cu excepția sultanului și a primului său ministru (cu o vestă de culoare închisă, sub bluză) toate aceste personaje sunt cu picioarele goale. Pe a doua figură se vede, la stânga sultanului îmbrăcat în alb, femeia sa favorită, tot cu picioarele goale. Aceiași observație se aplică și la garda personală a

monarhii Kisibeii aveau dreptul de viață și de moarte asupra supușilor, și nu renunțau vreodată de a exercita acest drept. Când sultanul primea în audiență, era însoțit de doi oameni — aleși după statură lor mare, putere și ferocitate, și care ascundeau sub mantie o sabie ascuțită ca briciul. Vai de nefericitul solicitator care n'ar fi cunoscut eticheta! După gestul de despot unul din călăi se arunca asupra nenorocitului și-i reteza capul fără nici o formalitate! Unul dintre predecesorii lui Mutahangura, care domnise unsprezece ani, făcu să se decapiteze astfel, în prezenta sa, mai mult de trei mii de indivizi! Actualul sultan e departe de a fi atât de barbar. Crescut la Zanzibar el s'a inițiat în progresele civilizației și a îmbrățișat islamismul care a înlocuit în regatul său fetișismul, religie bazată pe cultul spiritelor rele.

Când războiul cel mare a izbucnit el se grăbi să nimicească, din regatul său, pe toți funcționarii și

negustorii germani, proclamând independența. O armată de două mii de soldați, însoțită de două tunuri de munte, avu însărcinarea de a pedepsi pe negri.

Curajos, sultanul se puse și el în fruntea războinicilor, dintre care numai o sută aveau puști de vânatoare, dar și acelea în proastă stare de funcțiune, restul neavând alte arme decât lănci și sulite. Fără puține materiale, fu nevoit să recurgă la violențe.

Când trupele germane indigene pătrunseră în Kisiba, picioarele goale ale soldaților se întepără în țepușile otrăvite pe care locuitorii le

rezervat exclusiv monarhului. Ei fac de gardă în fața colibeii ce servă de stațiune animalelor. Și ca să nu li se pară timpul prea plicticos, se distrează cântând din instrumente. Observați că și cei doi soldați din fruntea cobeanei (fotografia a treia) au câte o goarnă în mână.

Ca orice suveran care se respectă, sultanul Kisiber e pasionat pen-

tru vânatoare, ceiace îl face să întreprindă o ceată de vânători, recrutați dintre sclavii de origine congoleză pentru care jungla africană nu poate ascunde secrete. De mici, aceștia sunt învățați să cunoască fiarele după urmele, abea vizibile, lăsate prin deasa pădure. La urmărirea vânătorii sunt secondați de câini dresați care poartă la gât un clopoțel a cărui sunete călăuze hăitașii să traverseze rețelele de liane spinose. Indigenii pun mare preț pe acești câini. Numai cei ce fac parte din casta nobilă au dreptul de a posedea câini de vânatoare. Un tânăr războinic nu poate obține mâna unei fete dacă nu oferă, viitorului socru, ca dar, un câine.

Monarh autocrat cum e, Mutahangura, se amestecă — la vânatoare — devalma cu supușii săi. E un om plin de curaj și îndemnatelnic în aruncarea sulitei, pe care o preferă mai mult, în locul puștei, la vânătorile de fiare sălbatice. Felul cum procedează la urmărirea leului cere atâta pricepere cât și mult sânge rece. Hăitașii, odată asigurați de prezența leilor în vecinătatea locului (căci aceste fiare sunt încă numeroase în Africa orientală, umblând adesea în grupe de 5-6 după pradă), înaintază în șir, încet și prudenți, traversând pădurea în chiote și sunete de tamtamuri.

Aviatorul Pelletier Doisy

VEACUL nostru va fi numit de bună seamă secolul mașinismului și în orice caz secolul aviației.

Cine bănuia, în 1900, că se va putea trece Oceanul în zbor? Cine credea, la începutul deceniului trecut, că avioanele vor putea rămâne în aer 40 și chiar 50 de ore. Foarte de curând, înconjurul pământului întreg va deveni o simplă etapă, pentru avioanele care vor circula în toate părțile, cu pasageri și mărfuri.

Pîrintre cei cari pregătesc calea către realizarea acestui deziderat, se numără, în rândul de frunte **Pelletier Doisy**.

Pelletier Doisy, campion mondial al aviației în 1926, a sosit săptămîna trecută la București, în călătoria pe care o face în jurul Mediteranei.

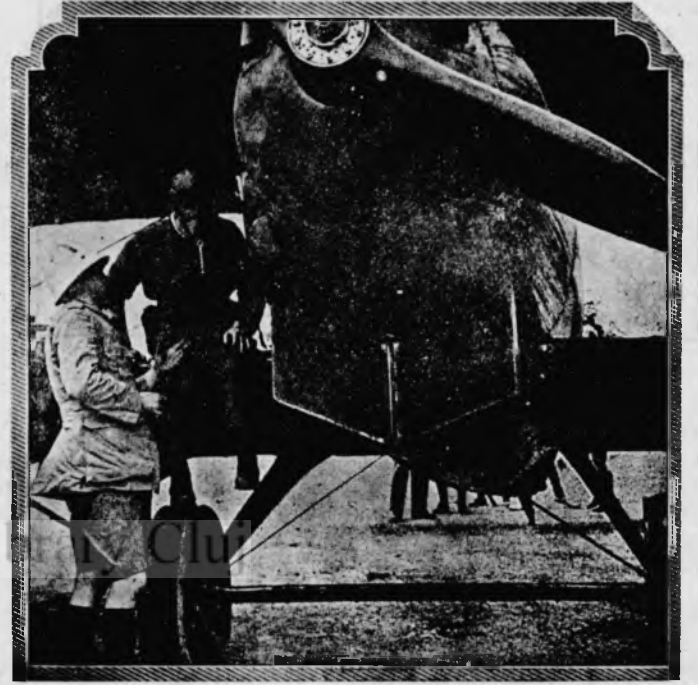
Căpitanul Georges Pelletier Doisy a avut viața unui personaj de roman. Un năvălat muschetar modern, în înțelesul nobil al cuvîntului. Mai înainte de toate e un sportman. A fost un „as" al rugby-

gândim că n'a parcurs în mediu de cât 434 de km. pe zi! În trei ani de zile câte progrese n'a făcut aviația!

Socotim interesant să reproducem descrierea călătoriei Paris — Tokio, așa cum a făcut-o atunci, în câteva fraze scurte, Pelletier Doisy.

„Sunt minunat de mașina mea sburătoare, scrie Pelletier Doisy: motor, carburator, bouji, toate sunt mai presus de orice laudă. N'am schimbat o boujie, n'am avut o singură pană de carburator și consumația este atât de ridicolă, încât imi pot îngădui s'o sporesc după voie, pentru cel mai mare bine al supapelor mele.

Prima mea etapă a fost cea mai grea. M'am găsit în mijlocul brumei, după înălțarea destul de grea dela Villacoublay. Am sburat la 50 de metri înălțime, pînă la Châlons-sur-Marne, unde am găsit un gol. Acolo la 1500 metri altitudine, pînă la München. Ploaie potop, transformată în brumă și zapadă pînă dincolo de Viena. Trei ore de ploaie continuă, apoi și dela Viena la Budapesta, vînt în față, brumă

La plecare, Pelletier și mecanicul Besin, controlează motorul.

ului, după aceea a devenit unul din cei mai însemnați piloți. Era celebru încă înainte de război: ca plutonier a făcut înconjurul Franței în avion. Nu se împăca însă cu viața de disciplină, din pricina spiritului său de independență și astfel, în 1923, fiind pedepsit cu arest, își rupse un picior... sîrind cu prajina un zid, ca s'o poată șterge, pe câteva ceasuri, în oraș.

Dela începutul ostilităților însă, acest atlet, cărui viața de garnizoană nu-i prea plăcea, plecă pe front și se clasează printre cei mai îndrăzneți aviatori. La 2 Aprilie 1915 el prinde de vii, cu revolverul în mână, pasagerii unui albatros, pe care l-a silit să aterizeze, în rîndurile franceze. Cu acest prilej, este făcut cavalier al legiunii de onoare. După aceea, rînd pe rînd, dă jos un fokker; alungă singur trei avioane inamice; coboară numeroase aparate, dintre care unul în colaborare cu Navarre, amicul său intim. După război, în 1920, face două raiduri: Paris—Viena fără escază, Paris — Constantinopol — Sofia — București; iar în 1921 Toulouse — Paris în 3 ore și Tunis — Paris fără escază, în 12 ore. În 1922 Pelletier Doisy, după ce făcu o etapă fără escază, de 1600 de km., bătînd recordul de atunci, se însură și deveni curînd tată.

Sborul cel mai de seamă, care a făcut celebru pe aviatorul francez, a fost raidul Paris—Tokio, din 1924.

Pelletier Doisy a plecat din Paris la 24 Aprilie 1924, și a ajuns la Tokio la 9 Iunie, adică după 47 de zile, parcurgînd, 20.400 kilometri. Nu i-ar fi trebuit decât 38 de zile, dacă un accident stupid, pe care l-a avut la Shanghai, unde aparatul i-a fost sfărîmat, nu l'ar fi silit să rămîna în acest oraș 9 zile. Drumul făcut atunci de Pelletier Doisy, a înmărmurit pe toți, și când ne

și ploaie. Am trecut Budapesta, unde am observat că sunt așteptat și am străbătut Ungaria Toată țara inundată, făcea imposibilă citirea hărții. Din fericire am recunoscut Szolnok, în clipa în care mă pregăteam să fac calea întoarsă. Și la ora 17 (24 Aprilie), eram la București. Călătoria fără istorie pînă la Allep. Dar, la plecare, am socotit călătoria „Jacqueline-i" terminată. De cinci ori am încercat plecarea în teren moale. Ultima dată am riscat totul pe o singură carte, am parcurs întreg terul și nu știu prin ce minune am evitat răsturnarea. Timpul groznic în Mesopotamia, furtună teribilă, vînt de nisip, toată garnitura. Am fost nevoit să aterizez la Bagdad. A doua zi, plecare admirabilă, după ce am schimbat un cauciuc (care se tăiașe pe drumul Allep—Bagdad—Bahir: două ore deasupra mlaștinilor Bender—Abbas: teren rău. Un cauciuc se sparge la plecare. Regiune foarte rea: vîrfuri ascuțite, plaje pustie. Am aterisat nu prea liniștit. Schimb o roată. E o căldură teribilă mai mult de 42 de grade.

La Calcuta a trebuit să aterizeze și să repare pînza planului superior, care se rupse, între două nervure. Aceste incidente au făcut ca echipajul să piardă 6 zile. Pe de altă parte, rămînînd patru zile la Hanoi, 8 zile la Shanghai pentru schimbarea aparatului și trei zile la Tai-king, Pelletier Doisy n'a putut să sosească decît a 47-a zi la Tokio, deși de fapt n'a zburat decît 20 de zile.

Astăzi raidul lui Pelletier Doisy ar putea fi făcut cu destulă ușurință de mulți dintre aviatori. Aviația pășeste înainte pe calea progresului.

*) Numele avionului cu care a sburat Pelletier Doisy.

suveranului pe care o vedem că defilează cântînd. Aceasta e numai din cauza climatului prea cald. Un cizmar ar muri de foame în regatul Kisibeii!

Capitala se numește **Bukeba** — un sat unde nu se vede decît o singură construcție de zid: palatul Majestatei sale. Toate celelalte locuințe se reduc la niște colibe de for-

mă conică, cu o singură ușe și fără ferestre. Străzile sunt curățate întreținute de sclavi. Toate casele sunt înconjurate de grădini în care domină bananierii. Pămîntul e atât de fertil că ajunge să-i sgării suprafața pentru a căpăta o recoltă abundentă, din care cauze indigenii nu se plîng de lipsa bucatelor.

Pînă la pătrunderea europenilor,

puseseră prin iarbă. După un marș de două zile expediția perdă o treime din efectivul său. Decimată și demoralizată, ea vroii să se întoarcă înapoi. Ofițerii germani însă se opuneau, fiind protejați de încălțăminte cazonă pe care o aveau. Indemnați de emisarii sultanului, soldații, masacră pe ofițeri trecînd de partea adversă cu arme și bagaje.

Mutahangura e un suveran blînd și poporul său îl iubește. Una din fotografiile reproduse e luată în ziua aniversării nașterii sale, pe care locuitorii miciei capitale o sărbătoresc cu multă veselie. Priviții cîntă de bucurie joacă un vesel „banbula" în fața palatului monarhului. După obiceiul țării, copiii mai mici de doisprezece ani nu poartă costum.

Ilustrația următoare ne reprezintă pe fiicele sultanului — cu capul tuns — executînd un dans în curtea de onoare a palatului.

E cam uimitor numărul lor dar, ca musulman, tatăl s'a însurat cu mai multe femei.

Însfîrșit ultima gravură reprezintă „garda laptelui" dela curtea Majestatei sale. Acești funcționari au însărcinarea specială de a îngriji și mulge vacile, a căror lapte

La curtea acestui sultan negru, eticheta e regulată ca și la curțile europene. Membrii castei războinice sunt singurii care au dreptul de a se îmbrăca cu toga roșie un fel de mantie fără mâneci, ceiace se poate numi uniforma pentru oraș, căci la luptă sau vânatoare schimbă co-

stumul luînd numai un șorț care le lasă mușcăriturile libere. Femeile din „aristocrație" poartă deasemeni un semn distinctiv ce constă dintr'o... vulgară umbrelă! Cu umbrela și picioarele goale merg adesea la plimbare, însoțite de câte o întregă ceată de sclave. În orice caz fac și ei minuscule progrese adoptînd câte ceva de pe la colonii cu care viu în contact.

Trad. de **Al. Th. Drobb**.

Teatru-Muzică-Arta

Teatrul în țară

D. VICTOR EFTIMIU ȘI TEATRUL DE VEST

DUPĂ conferința ținută la Cluj cu directorii teatrelor minoritare, d. V. Eftimiu directorul general al Teatrului Național și Operei Române din Cluj, a plecat în principalele orașe de frontieră spre a lua contact cu intelectualii acelor localități. Orașele vizitate au fost Oradea, Arad și Timișoara.

La Timișoara d. Eftimiu a fost invitat la Conservatorul comunal, unde directorul școlii, d. Drăgoiu, a cântat câteva părți din drama sa muzicală „Năpasta”. Operă cu care se va deschide Teatrul Timișorean, de către trupa din Cluj.

Seara primăria a dat o masă în onoarea d-lui V. Eftimiu, la care Directorul general a făcut următoarele declarațiuni:

„Teatrul de Vest nu se putea rezuma numai la câteva spectacole, date în două sau trei orașe. Trebuia găsit mijlocul armonizării intereselor culturale ale întregului Ardeal și Banat și totodată trebuia să se găsească și modalitatea ca teatrele minoritare să poată face față cheltuielilor lor.

Drumul croit de mine, sper să împace pe toți. Ar fi ideal dacă fiecare oraș de frontieră să poată întreține în Teatrul românesc propriu. Azi, când acest ideal nu poate fi atins, Teatrului Național și Operei Române din Cluj, le revin greaua sarcină de a întreține și forma gustul populației pentru Teatrul românesc.

Țara cere dela artiștii români sacrificii și o muncă grea. M'am înconjurat însă de elemente tinere, talentate și entuziaste. Am motive temeinice să sper că voi fi ajutat de actori în lupta culturală ce o desfășor. Nu fac nici o promisiune. La încheierea stagiunii vom avea un bilanț, care socot că va vorbi dela sine.”

INDEPENDENȚA CULTURALĂ ȘI ARTISTICĂ A BANATULUI

UNII bănațeni și-au manifestat atât în scris, prin presă, cât și verbal, dorința ca Banatul să nu depindă de Cluj. În privința artei și a culturii. D. Eftimiu căruia i-s'a pus de asemenea această chestiune, a răspuns următoarele:

„Înțeleg și apreciez dorința bănațenilor. Timișoara este un oraș bogat, mult mai bogat decât Clujul, și care are un viitor strălucit. Sunt sigur că Timișoara, mai ales cu admirabilul său teatru, va putea susține o trupă românească. Azi însă ce putem face? Nimic, sau aproape nimic. De aceea să muncim, ca începutul să fie menit a netezi drumul. Voi ave pentru Timișoara cea mai mare sollicitudine. Nu va fi sacrificiu, pe care să nu-l fac. In ceea ce privește realizările artistice, nu cunosc piedeci materiale. Rămâne bine stabilit că deschiderea stagiunii și inaugurarea teatrului Timișorean se va face cu opera „Năpasta”. Compozitorul va veni la Cluj și acolo vom lămuri toate chestiunile deamănuț.”

TEATRUL LA BUCUREȘTI

CÂND pe rând, teatrele Capitalei noastre, și-au deschis porțile, înscriind pe răbojul Teatrului românesc, un nou început de stagiune. Un început de stagiune, care are însă și o mare însemnătate. Fiecare teatru a pornit la drum cu o piesă originală. Literatura dramatică românească, atât de urgisită în trecut, începe să câștige terenul și încă victorios. E un fapt care nu

poate decât să ne bucure și-l relevăm cu plăcere, dorind sinceri să ajungem curând, în această privință, la nivelul țărilor apusene.

Teatrul Național, a jucat la deschidere Răzvan și Vidra de B. P. Hașdeu, pentru comemorarea autorului, dela moartea căruia, în August, s'au implinit 20 de ani. Ca și în trecut piesa a obținut deplin succes.

Teatrul Regina Maria a început cu „d-șoara Nastasia”, tragi-comedia în opt tablouri a d-lui George Mihail Zamfirescu. Cu această piesă autorul și-a făcut o intrare merituoasă în literatura dramatică românească și atât critica, cât și publicul, i-au făcut d-lui Zamfirescu o primire din cele mai calme. Autorul, nuvelist și poet, prea puțin cunoscut până la premieră, este privit, de a doua zi, ca un scriitor dela care se poate aștepta mult, foarte mult.

Teatrul Mic, de sub conducerea celor doi directori, R. Bulfinski și Mișu Fotino, a ținut să nu rămână mai pe jos și la deschidere a jucat pe lângă piesa „Doctorul” și Comedia într'un act „Fata Morgana” a d-lui Jean Valjean, cunoscutul și mult apreciatul autor dramatic. Succesul obținut de Teatrul Mic, pe lângă dovada că directorii lui înțeleg artă pentru artă, mai constituie și o nouă verigă, adăogată la lanțul succesorilor din trecut, ale d-lui Jean Valjean.

Teatrul Caragiale, de sub conducerea Driei Dida Solomon și-a deschis stagiunea cu piesa „Ministrul” de d. Brăescu. Autorul într'un interview ne mărturisește că a pornit să scrie un roman și s'a pomenit că scrisese două acte. Atunci l'a făcut și pe al treilea și iată satira în trei acte, ce se joacă la Teatrul Caragiale. Piesa a fost bine primită de public și ceva care schimbă situația stagiunii trecute, publicul vine la spectacole în număr considerabil. Insemnează aceasta că Bucureștenii sunt dornici de teatru, că vin la teatru, dacă bine înțeles, li se dau reprezentații bune.

A doua premieră a Teatrului Național a fost „Comedia fericirii de Evreimof, care după cum am mai anunțat s'a bucurat de un mare succes iar a treia premieră „Cyrano de Bergerac” de Ed. Rostand, în traducerea d-lui M. Codreanu, cu d. Toni Bulandra în rolul titular.

Piesa a obținut un succes desăvârșit un succes care înseamnă un salt în teatrul românesc, iar cele mai multe merite pentru această adevărată sărbătoare artistică, îi revin marelui artist Toni Bulandra, care prin talentul său, a dat lui Cyrano o interpretare de netăgăduit maestru.

D. Florea Simionescu, societar clasa I, angajat în stagiunea aceasta, la Teatrul Național din Cluj.

OPERA LA CLUJ

CONFORM programului stabilit, în fiecare Joi, Sâmbătă și Duminică, avem festivaluri artistice la Opera din Cluj, care din ce în ce sunt tot mai mult gustate de publicul iubitor de muzică. De multă vreme Teatrul din Cluj n'a avut seri atât de pline și un public atât de satisfăcut din punct de vedere artistic. Într'unul din festivalurile acestea, în săptămâna trecută, am avut prilejul să admirăm un nou talent în arta coriografică. D-șoara Viola-Csiky-Vișan, o tânără de 16 ani a debutat pe scena Teatrului Național cu dansuri de Delibes Mendelsohn și Stephanides. Absolventă a Academiei de balet din Budapesta și elevă a Emiliei Nirschi, talentata dansatoare posedă pe lângă un fizic ireproșabil grație desăvârșită, și primite să devină una dintre cele mai de seamă dansatoare ale scenei noastre. Publicul a primit cu deosebită simpatie debutul pe scena Teatrului Național, al d-șoarei Viola-Csiky-Vișan și prin angajarea ei, Opera Română din Cluj neîndoios că va face o achiziție de valoare.

Viola-Csiky-Vișan

TEATRUL MAGHIAR

IN privința teatrului maghiar din Timișoara, d. Eftimiu a declarat: „Am stabilit cu d. Sendrey și Erdély, să dea reprezentații de teatru maghiar aci, cu ansamblurile din Arad și Oradea. Am hotărât la Cluj, de comun acord cu directorii minoritari, planul de activitate al acestor teatre. A fost destul de greu să organizezi teatrele maghiare. Conferința cu directorii nu a decurs cu totul pacinic. S'au produs unele incidente, pe care le-am aplanat însă la repetatele mele întrebări, toți directorii mi-au declarat că sunt mulțumiți cu cele hotărâte. Ministerul artelor a dat un număr restrâns de concesiuni, peste care nu va mai accorda nici una. Dacă s'ar încerca o nouă directivă, ar urma să reîncep conferințele. Ori aceasta ar dăuna tuturor.

„Eu nu am venit să fac politică, ci am venit să fac cultură și vă asigur că voi ști să-mi impun voința. Eu răspund de chestiunea teatrelor.”

CE SE VA JUCA ÎN ACTUALA STAGIUNE?

Teatrul Caragiale va reprezenta o piesă originală de d. Ion Sângeorgiu; „Viață de student” de Leonida Andreew și „Oficiul postal” de Rabindranath Tagore.

Teatrul Național va juca „Omul cu „Mărțoga” de d. Ciprian. „Mult șgomot pentru nimic” de Shaekespeare, „Generația de sacrificiu” de d. Jean Valjian

Teatrul Regina Maria va juca comedia englezească „Musafirii familiei Bliss”, de Noel Coward, în traducerea d-lui V. Rodan.

Rabindranath Tagore

Teatrul „Caragiale” din București va reprezenta în anul acesta „Oficiul postal” și „Jertfa”, două piese datorite marelui scriitor indian Rabindranath Tagore.

Pentru prima oară Tagore apare în românește ca dramaturg. Iată dar un eveniment vrednic de a fi relevat. Cine este autorul ale cărui scrieri au stârnit admirația întregii lumi?!

Un prinț indian, bogat, frumos, astăzi vârstnic, socotit în țara lui ca un profet, iar peste graniți ca o celebritate vrednică de respectul oricui.

Scoboritor dintr'o familie de brahmani, familie care timp de o mie de ani a condus spiritualicește poporul de pe malurile Gangelui, Rabindranath Tagore, și-a însușit în casa părintească pe lângă noblețea

sufletească a Indiei, și tot ceiace oferă cultura europeană.

Din înpletirea acestor două mentalități complect diferite, s'a închiegat duhul marelui poet, pe care azi îl ureamărește întreg pământul.

Scrierile sale sunt tălmăcite aproape în toate limbile. Întâia lui lucrare lirică „Gitanjali”, apărută în englezește sub titlul „Ofrande

lirice”, i-a deschis calea cuceririi Europei, aducându-i totodată și obținerea premiului Nobel.

Au urmat apoi „Grădinarul”, „Culesul roadelor”, „Mama și Copilul”, poeme traduse și la noi în proză, dar cari în originalul bengalez, sunt întocmite după toate legile poetice. Tagore e un scriitor de o rară fecunditate. El a abordat toate genurile literare, deci nu e mirare că a scris și teatru, dela comedia ușoară până la drama puternică.

De curând o lucrare a sa „Naționalismul” (traducă și în Românește) a stârnit o mare senzație. În această lucrare poetul indian, în care misticismul oriental își are rădăcinile adânc înfipte, se revoltă împotriva opresiunii imperialismului și a nedreptății naționalităților. Acest strigăt de revoltă, este de fapt mai mult o imputare adusă Angliei, care prin forță, ține sub jugul ei atâtea milioane de Indieni.

În anii trecuți profetul indian, a călătorit prin diferite țări, ținând conferințe, cu scopul de a face posibilă o armonizare între spiritul orientului și spiritul occidentului. Tagore, care este un profund iubitor de oameni, a crezut că prin predică va izbuzi să astupe prăpastia deschisă treptat în decursul veacurilor, între orientul contemplativ și mistic, căzut în imobilitate, și între occidentul neliniștit, împins puternic către progresul logic și mecanic, occidentul veșnic în mișcare.

Iluzii poetice sfărâmate de zidul egoismului europeanilor, iluzii ce nicicând nu se vor înfăptui, atâtea timp cât educația occidentalilor nu va fi schimbată din temelii și atâtea timp cât mentalitatea orientalilor va rămâne complect încătușată de contemplațiune și misticism, deci refractară oricărui progres.

Simplitatea clasică din operele lui Tagore, lirismul său profund și sinceritatea lui desăvârșită, au fost întărite calități ce l'au ajutat să urce atât de sus, spre culmile gloriei!

ISADORA DUNKAN

CELEBRA dansatoare Isadora Duncan, pe care succesele coriografice, au făcut-o să fie răsfățată ani și ani de-a rândul, pe marele scene ale lumii, a murit zilele acestea.

Dacă gloria nu i-a precupețit nici una din bucuriile ei, în schimb viața particulară a marelui artiste a fost un lanț de groaznice nenorociri. Prima căsătorie a sfârșit-o prin divorț, a doua prin sinuciderea soțului, un poet rus. Doi copii i-au murit în anii trecuți, într'un accident de automobil, iar cel de al treilea, în care își adunase toate nădejțile, i-a fost răpit de o boală nemilosă.

Durerea cauzată de pierderea primilor doi copii, o fac să părăsească scena și Isadora Duncan continuă să-și depene îndureratul fir al vieții, rătăcind prin diferitele orașe de pe Coasta de Azur. Fatalitatea însă care o urmărea, i-a pecetluit sfârșitul, în zilele acestea. La Nizza, nefericita femeie a murit într'un accident stupid, sugrumată de propriul ei șal agățat de roata automobilului în care s'a suit.

NAE BASARABEANU

AMURIT „Nea Nae Ciau, Ciau” cum îi spuneau toți. Bătrânul bibliotecar al Teatrului Național din București, după o activitate de cincizeci de ani, în această calitate, s'a stins în camera sa, din podul Teatrului.

Un muncitor neprețuit, care din umbra bibliotecii, pe care o îndrăgise ca pe o rudă a urmărit ani de ani și pas cu pas evoluția Teatrului românesc.

Grație muncii lui trudnice. Teatrul

Național Bucureștean, are azi în arhiva sa o sumedenie de documente, fotografii și atuografe teatrale.

Un om care n'a supărat pe nimeni dar care a sfătuit cu folos pe mulți, un om iubit de toată suflarea actoricească și care totuși și-a scurs viața singur, ascuns de lumea care mișuna grăbită în juru-i.

Doă slăbiciuni a avut: Biblioteca și călătoriile. În timpul vacanțelor, din economiile strânse cu greu, pleca în străinătate și nu rare ori i-s'a întimplat să nu-și poată permite luxul unei camere de hotel și să doarmă prin cine știe ce piață a marelor Metropole.

Născut în 1851, Nae Basarabeanu, la vârsta de 20 de ani, intră în conservator. Curând însă părăsi scena și la 1877 înființă biblioteca Teatrului Național, conducând-o cincizeci de ani neîntrerupt. Modest și tăcut, cum a fost în viață, tot așa s'a dus și pe calea cea fără de întoarcere.

CELEBRA DANSATOARE MEXICANĂ JOYCE LOLE este astăzi senzația operei Metropolitane din New-York. Salariu zilnic e de 1000 dolari (peste 160 mii lei).

Reîntoarcerea

(Urmare din pag. 7.)

cătră conte și se aplecă să-i sărute mâna.

Toți trei veneau spre el: Bogdan își strânse puterile ca un berbec care vrea să se năpustească. O liniște de ghiță îi străbătu prin vine, ca aceea care îl străbătea în tranșee, când suna goarna de asalt. Mâna contelui îl atinse pe umăr: se dădu iar un pas înapoi. Ce? — Contele îi vorbea despre vitejie, despre patrie, despre o mulțime de lucruri care n'aveau nimic aface cu Marcea. Cuvintele curgeau asupra-i ca o ploaie repede. Bogdan le lăsa să treacă. Ochii lui șovăiau dela conte la Marcea, la păzitor și deodată se opriră pe un punct care strălucea: mânerul de nichel al unui cuțit de vânatoare pe care bătrânul îl purta la șold — și care strălucea în soare...

Ca o baionetă, își zicea Bogdan, și îi veni ideea să zmulgă cuțitul și să-l implante până în plasele în trupul ticăloasei de Marcea. Dar șoldurile rotunde, fustele umflate... El acolo, nu avusese aface cu femeii... Nu-și putea închipui cum are să fie dacă îl implante. Ochii lui lunecară la contele care clocotea de mânie.

Își arată colții, se gândi el, ca rusul cel lung. Și surăse la gândul că și domnul conte ar putea avea așa, deodată, chipul acela liniștit și ochii ceia întrebători...

Dar, iată, că vorbește despre Marcea: ce se amestecă el?...

Se înalță deodată: „Domnule conte, eu am să-mi răfuese socotelile cu Marcea. Nu te privește pe dumneata.” Și îl privi în față.

Contele avea tot aceleași mustăți bine răsucite și bine tăiate: „Unii se duc să-și rupă gâtul la războiu”, spuse ghebosul. Nu era chiar așa prost.

Furia contelui era în culme; Bogdan îi dădea pace să strige și privea hipnotizat mânerul strălucitor

al pumnalului. Numele Marcei îi ajunsese iar la ureche:

„Marcea e deacum înainte în serviciul meu” spunea contele. „Tu știi, Bogdan, că eu țin mult la tine; dacă îți convine, am să-ți dau o slujbă tot pe lângă cai. Dar te rog să dai pace Marcei. Auzi? Fără scandal. Dacă vrea să te mai ia, să te ia. Dacă nu, să-i dai pace. Și să nu ai nenorocul să afli că te ții de capul ei, că pe urmă, știi... te trimet la dracu... Ne-am înțeles?”

— La dracu! strigă Bogdan, nebun de mânie. „Domnul Conte are să mă trimeată la dracu. Să se ducă dumnealui la dracu. Eu am fost. Eu am fost opt luni la dracu. Eu am fost în iad! Și uite capul meu, și domnul conte poate vedea că m'am întors înapoi din iad. Ehe! Ușor e să faci pe stăpânul milos, să-ți umpli buzunarele și să trimeți pe alții să crăpe! hei! Nu e greu! Acela care s'a înfipt acasă nu are dreptul să trimeată la dracu pe acela care au fost la dracu, pentru el!”

Vorbea fără să se rușineze, ca socialistul de ghebos, cu mușchii încordați, gata să sară pe dansul ca o fiară. Văzu pe conte cum se repede la el, cu fața schimonosită, văzu cravașa ridicată șuerând prin văzduh și căzând, dar lovitura scurtă și infundată el n'o simți pe spate.

Dintr'o săritură înfășcă cuțitul dela paznic și, ca un fulger lovi pe conte între coaste. Nu cu gest, larg, căci ar fi putut să-l apuce de braț. Nu. Din jos în sus, ușurel, cu o lovitură scurtă, ca la războiu, cuțitul lunecă în carne ca o baionetă.

Pe urmă, totul se petrecu așa cum se petrece de obicei... Iohan Bogdan văzu chipul contelui schimonosit de mânie, liniștindu-se, liniștindu-se... văzu ochii mărindusu privindul muștrător și întrebându-l: „Ce faci?”

Dar nu-l putu vedea pe conte prăbușindu-se. O lovitură formidabilă, cazulă nu se știe de unde îl atinse în ceafă, cu zgomotul asurzitor al unei ape care cade de sus.

Mai zări ulima dată obrazi Marcei, nimbați de un rotocol aprins; apoi, cu feasta despicații în două, se prăbuși pe trupul stăpânului său care horecâia zbătându-se la pământ.

HAZURI

Unchiul (către micul Vasile): „Cel mai important lucru în viață este să ții ochii deschiși, să vezi totul și să observi totul. Ai înțeles băete?”

Vasilică: „Asta fac eu de multă vreme, unchiule.”

Unchiu: „Cum adică?”

Vasilică: „Tata ascunde o sticlă de rachiu îndărătul cărților lui, mătușa Ana are într'o casetă o dantură falsă, chiar tu unchiule porți în buzunar o Biblie mică, care de fapt nu este o Biblie, este o cutie în care păstrezi un joc de cărți și pe urmă mai ai...”

Unchiul: „Taci odată dobitocule!”

Deslegările diferitelor jocuri ale Realității, se primesc la redacție, până la 10 Octombrie, cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 31, 32, 33 și 34 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor români.

Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor.

Premiile se vor distribui până la 15 Octombrie.

Bonul D.

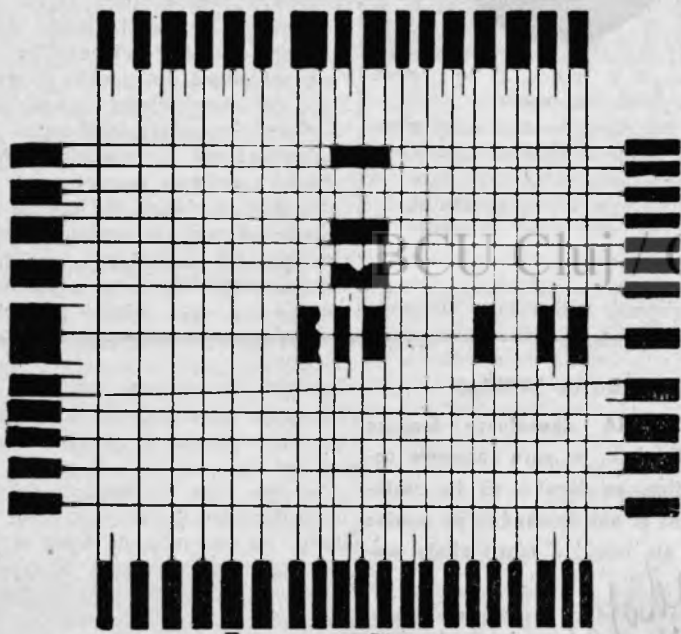
Subsemnatul

trimit alăturat deslegarea jocurilor No.

Deslegătorii jocurilor noastre, sunt rugați să detașeze acest bon și să ni-l trimită în plic împreună cu deslegările. În acest fel vom putea ținea socoteală de notele fiecărui deslegător, la împărțirea premiilor.

Știi să citiți?

Joc No. 2. (3puncte)

Ținând revista vertical veți putea citi dela dreapta la stânga două cuvinte care se vor completa cu al treilea, citit după ce rotiți figura la dreapta.

Concurs de caricaturi

UN ARTIST Brazilian, din Rio de Janiero, și-a stabilit o reputație strălucită care acum trece de hotarele țării sale.

Slujindu-se de literile alfabetului drept material, artistul Brazilian, cunoscut sub numele de Raul, face siluetele diferitelor persoane sau animale, numindu-le totodată cu numele lor. Noul gen de caricatură a fost numit de autor **figuri onomastice**. Excelentul artist a publicat de curând vre-o 1000 din aceste desene curioase, într'un album, care are un succes deosebit. Publicăm și noi o parte (vre-o 30) din aceste desene și invităm pe cititorii noștri să se exercite și dânsii în noul gen de artă. Cu ajutorul literelor, care compun numele lor, ale cunoscuților sau cunoscutelor, să încerce să alcătuiască figuri, după pilda artistului brazilian, străduindu-se, pe cât posibil, ca desenul pe care-l vor face, să reprezinte caracterul sau ocupația caracteristică a persoanei respective, chiar sub forma de simbol.

Figurile onomastice, cele mai reușite, trimise redacției noastre, vor fi publicate, cu numele autorului.

Suntem siguri că în acest fel vom excita multe talente, în stare latentă.

LEGENDA FIGURILOR ONOMASTICE PE CARE LE PUBLICĂM

20. Marion, o pisică văzută din spate; 16. Valentina o dansatoare simpatică; 4. Waldemar, care are silueta unui miel alergând; 44. Constantino, un arap, pe spinarea unei cămile; 5. Rodolfo, care trage un tăvălug, pe un teren de tennis; 23. Silvia, unde se poate identifica un cocostărec; 17. Octavio, o bicicletă; 18. Irma, o păsărică; 14. Alina, un fluture; 11. Maria-Louisa, sora cea mare târâște după sine pe cea mai mică, jumătatea numelui trăgând pe

In loc de cronică cinematografică

Concurs fotogenic

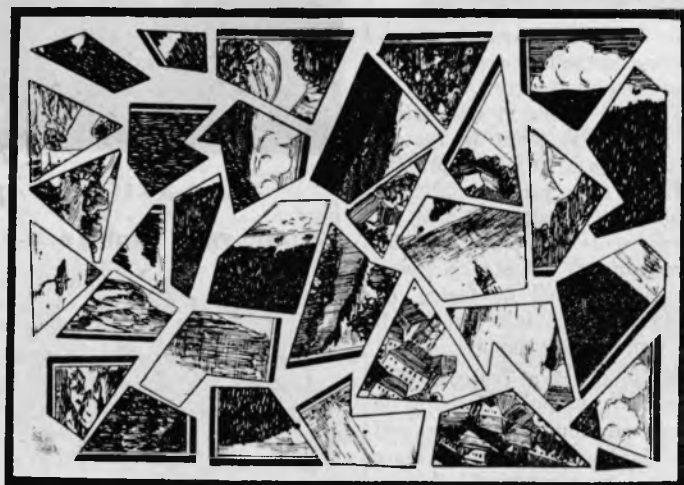
Revista noastră institue un concurs fotogenic, crem adică să cerem cititorilor noștri să aleagă dânsii dintre cititoarele noastre pe cea care e mai potrivită pentru studiu, pentru cinematograful.

Concurențele, acele doamne și domnișoare, care se socot apte și simt dorința să facă cinema, sunt rugate să ăne trimită una sau mai multe fotografii caracteristice, însoțite de câteva rânduri, prin care să ni se arate intențiile și sentimentele care le însuflețesc.

Vom primi aceste fotografii în tot cursul lunii Septembrie. Vom publica apoi pe rând fotografiile trimise, împreună cu „motto”-urile însoțitoare, spre a le supune criticii cititorilor. Aceștia vor fi invitați după aceea să aleagă prin „vot universal și secret” pe cea bai fotogenică, pe cea mai potrivită pentru kino.

Acestei alese revista „Realitatea Ilustrată” îi oferă călătoria gratuită până la Berlin sau Paris, (clasa II-a la tren și întreținerea timp de 15 zile) și angajament într'o casă de filme.

Doamnelor și domnișoarelor fotogenice, trimiteți degrabă fotografiile cele mai bune pe adresa revistei noastre. Dorim să contribuim la punerea în valoare a talentelor și frumuseților din țara noastră.

Joc No. 1 (5 puncte)

Punând laolaltă bucațele tăiate, căpătați un peisajiu.

Figurile trebuie observate dela distanță și clipind din ochi, atunci imaginea se vede mai lesne.

cealaltă; 15. Sara, un melc; 21. Felix, ca o pisică văzută din profil; 30. Un câine în două picioare pe un glob, desemnează numele lui Friederic; 28. Este un compresor, bine stilizat din Elba; iar 36, Roza, formează un șoarece.

PAGINA SPORTIVĂ

SAPTĂMANA trecută n'am avut de înregistrat evenimente mai importante, în viața sportivă din România. A fost o Duminecă lipsită de interes, cu matchuri pentru campionat sau amicale, care n'au adus nici un fel de surpriză. Singură izbândă lui T.A.T. împotriva lui A.M.T.E. a fost senzațională. E probabil că AMTE a slăbit foarte rău și socotim să nu ne înșelăm în părerea noastră, că în campionatul pe țară, din anul curent, culorile Aradului vor fi reprezentate prin alt campion. De altminteri campionatul a început și în Oradea cu o ploaie de goaluri, neobișnuite până aci, iar Duminecă va fi campionatul de fotbal, și în Cluj. Astfel pretutindeni, sezonul oficial, care nu prea îngăduie matchuri cu oas-

LIPSA de antrenament a membrilor și continuile încercări cu formațiuni noi, a adus o înfrângere neașteptată și pentru Hungaria din Budapesta. Această înfrângere este surpriza cea mai mare a sportului din Europa centrală. Sabaria, care a fost și în România, după ce a învins echipele Slaviei, Viena, VAC, și Wacker a arătat și la Budapesta ce poate și a învins faimoasa echipă Hungaria.

UN eveniment interesant în sportul de fotbal, în străinătate, a avut loc matchul între aleasa Austriei și aleasa Cehoslovaciei, din care Cehii au eșit birători cu o superioritate netăgăduită. Creдем să nu ne înșelăm prevestind că

sunt Marton din Vulcan, Scheirich din Timișoara și Christescu din Brașov. În saltul în înălțime, favoritul nostru este Russu, iar în sărituri în lungime, Fischer, însă aci ne putem aștepta la surprize și din partea lui Schopp din Sibiu. În

trecere. Nu ne putem bucura însă pe deplin de aceste recorduri, deoarece, în sportul de innot, în organizația centrală, nu găsim armonia deplină în conducere, de care ar fi nevoie, dacă dorim să dezvoltăm această ramură sportivă. Lipsa unui regulament de legitimări, este cauza că unii innotători pot figura astăzi ici, mâine dincolo, în orice club doresc. Nu există locuri de innotare potrivite, și cu atât mai

Obiceiurile în India

(Urmare dela pagina 4)

În mica industrie a Indiei, giuvaergii ocupă un loc foarte important. Totdeauna hindușii, bărbați și femei au avut patima giuvaericalelor. Pentru dânsii aceasta este și o cochetărie și o chestie de prevedere. Căci bijuteriile țin locul la indigenii din clasele mijlocii și populare de „rezervă metalică“. În caz de trebuință grabnică vor fi vândute. Cumpărarea lor este deci o chestie de prevedere, tot pe atât ca și de găteală, și economiștii au observat că India deține o mare parte din aurul care există în lume, dar nu în bănci ci prefăcută în monedă, și în fiecare colibă, sub formă de bijuterii. Și principii fac tot astfel, și palatele lor conțin comori fabuloase.

Nu-i mai puțin adevărat că giuvaergii hindus este de o dibăcie extraordinară, dată fiind mai ales simplitatea extremă a unelilor, pe cari le au. Ei fac brățări, inele nalbe din aur nativ, fără aliaj, îl cizelează cu mâna, cu o răbdare nesfârșită cu arabescuri inspirate din alfabetul musulman sau sanscrit. Ei știu să tragă fire de aur foarte subțiri și să le întocmească în filigrane de paijen. Iar produsul mâinilor și al picioarelor lor — căci și picioarele le slujesc în mânărea instrumentelor lor — este plin de grație și de originalitate. Foarte multe dintre aceste brățări sunt dealtminteri destinate divinităților fluviilor sfinte. Inseamnă operă de pietate de a arunca câte una, în fiecare an, în Gange sau în Djuma.

Foarte mulți hinduși se conformă cu scrupulozitate acestor prescripțiuni. Și iată deci, pentru giuvaergiu, clientela asigurată.

Hindusul este cumpătat. Dacă profesează brahmanismul, cele mai adesea ori, e vegetarian. De aceea arta culinară îi este cu totul indiferentă. Cele mai adesea se aprovizionează dela restaurante, în aer liber, unde găsește orez fierț în apă, sau turte din mălai, stropite cu o zeamă oarecare. Fac afaceri bune și bucătarii ambulanti.

Statul hindus posedă de asemenea și bărbierii săi, în aer liber o profesie care de altminteri este puțin căutată, căci obligă la contactul neplăcut cu cei impuri, adică cu necredincioșii sau cu oamenii din caste inferioare). În fiecare sat se mai găsește, în stradă, și învățătorul care, stând jos pe un covor, citește și comentează coranul sau cărțile sfinte; se mai găsește și armurierul și alți mulți slujitori și meseriași.

Nu există nici o meserie, până la aceea de bancher, care să nu se exercite în plină stradă. Bancherul este înainte de toate zarafal, care schimbă diferitele monede. Se așează pe un covor, de altfel foarte somptuos, așează alături de dânsul o năframă, pe care se înalță fișicuri de aur, Napoleoni, Lire Sterline, precum și un carnet și imediat începe lucrul. Adesea el este și bancher, în sensul în care se înțelege în Europa, adică face operațiuni pentru clienții săi, de cele mai multe ori însă e cămătar. Căci moravurile financiare ale Indiei au rămas medievale. În Evul Mediu, și în Occident, primii bancheri au fost zarafii, instalați cu o tarabă, în piețele publice, din orașele europene. La București, calea Zarafilor le-a păstrat numele.

(După Léon Abensour)

AD-LITERAM

Liz.ca la masă, pentru că pier-sica ei era puțin lovită, într'un moment, când soțotia că nu-i observată, a schimbat-o repede, cu alta, din făruri mamei.

Mama sa o vede și o ceară: „Nu ți-e rușine, ceace-ai făcut este o înșelătorie, ai vrut să mă înșeli pe mine. Nu știi că aceasta nu este îngăduit?”

— Nu-i adevărat. Este voie. A spus și domnul învățător, la școală: „Pe om îl poți înșela, pe Dumnezeu însă niciodată.“

LA VARȘOVIA

O fază a matchului militar România—Polonia, terminat cu 5:4 în favoarea României. Portarul României, Mikloși, apără o lovitură periculoasă.

saltul cu prăjina Biro din Cluj va avea de dus o luptă grea cu Titz din Brașov. În aruncarea greutății și a discului, lupta va fi între David și Fritz. La întrecerile de stafete, victoria e probabil să fie de partea Olimpiei din Brașov. Și e probabil că și la puncte vor câștiga cei din Brașov, prin Colțea.

puțin nu există, poate nicăieri în țară, un loc de innot pentru concursuri. În asemenea condițiuni de sigur că așa numitele recorduri trebuie să privească ca având un caracter cu totul efemer. Nimeni nu ține seamă de recordurile stabilite, nimeni nu poate să știe în ce fel de apă, în ce fel de loc de innotare

Match de foott-ball militar între echipele naționale România—Polonia la Varșovia. A învins România cu 5:4. Ilustrația arată cele două echipe pe stadionul Varșovia în timp ce muzica cântă imnul regal. În stânga polonii în dreapta românii. 1) General polon Ulrick salută armata română. 2) Colonel Nicolaescu, atașat militar la Varșovia. 3) Căpitan S. Slatinescu, șeful echipei române.

SEZONUL de innot s'a încheiat cu întrecerile dela băile Felix. Nenumăratele recorduri pe țară, stabilite în această întrecere, au răsplătit sânguina ramură sportivă nu va fi cu puțință, după cum s'ar cuveni, în țara noastră.

s'a stabilit recordul. Trebuie făcut o reorganizare completă în sportul de innot, căci altminteri dezvoltarea în această frumoasă ramură sportivă nu va fi cu puțință, după cum s'ar cuveni, în țara noastră.

EXPLICAȚIE

— Nu se prea vede că ar fi câine polișt, câinele tău.
— Da de unde, n'ai observat că e câine polișt, secret?

LA BAL

Ea: „Sper că după aceea veți dansa cu mine, domnule Popescu?“
El: „De sigur, cu dumneavoastră n'am venit aici numai de plăcere!“

DUPA CONSULTAȚIE

Soțul: „Ce ai făcut?“
Soția: „Am fost la doctor, i-am arătat limba și mi-a prescris un întăritor.“
Soțul: „Vai Doamne! Nu cumva pentru limbă?“

„Alo! cine-i acolo?“
„Aici e Bucur!“
„Cine? Nu înțeleg!“
„Alo! ascultă am să-ți spun numele prin cuvinte: Bivol, Urs, Curcă, Urangutan, Rață. Mai înțeles?“
„Da, am înțeles. Dar care din cele cinci animale vorbește?“

Echipa reprezentativă a armatei române „Fulgerul“, având în mijloc pe conducătorul ei d. Căpitan Sever Slatinescu, care a făcut un turneu în Polonia, învingând toate echipele poloneze.

peți din străinătate, începe jocurile rămânând deci monolone. Cel mult dacă vor aduce oarecari variații în acest sezon, câteva întâlniri între echipele alese; dar nici asemenea matchuri nu vor fi prea multe și din partea cluburilor nici nu sunt de dorit.

atât în lupta pentru Cupa Europei Centrale, cât și în lupta dintre echipele alese pentru Cupa Europei, datorită de Svechla, fiul președintelui de Consiliu din Cehoslovacia) birători vor fi tot cehii.

EVENIMENTUL cel mai important în atletica română, e concursul pentru campionat ce va decide în ziua apariției revistei noastre, la 25 și 26 Septembrie. Pe frumosul stadion din București, atleții noștri luptă pentru campionat și, dacă timpul se va menține fru-

CEL mai interesant match de football, în Dumineca trecută, a fost cel dela București între Chinezul și Juventus, care au luptat nedecis. Șase dintre echipierii de standard din Chinezul au lipsit și

Echipa națională a armatei Poloniei, învinsă de cea a României la Varșovia.

astfel rezultatul e mai surprinzător pentru Juventus decât pentru Chinezul, căci echipa dintâi, în conformitate cu rezultatele de astă primăvară, trebuia să învingă pe campionul dimișorean, care lupta mai mult cu membrii de rezervă. În orice caz ar fi de dorit ca Chinezul să se completeze în sfârșit: cei cari vor să plece, să plece, iar ceilalți definitiv să rămână. În acest fel antrenorul clubului, renumit în lumea întreagă, Eugen Conrad, va putea să instruiască o echipă definitiv și stabilă. În caz contrar, ne-am putea aștepta la surprize nefavorabile, pentru echipa care se pregătește să facă un turneu în străinătate

mos, rezultatele obținute promit să fie astfel, încât să atragă atenția Europei întregi, asupra atleticii române. Din Ardeal vor merge un număr mai mare de atleți din orașele Brașov, Petroseni, Vulcan și Timișoara, pe câtă vreme din Cluj, care odinioară a fost conducătorul sportiv al Ardealului, nu pleacă decât un singur delegat. De asemenea s'au înscris câțiva atleți și din Cernăuți, iar Bucureștiul, care pe terenul athletic câștigă din zi în zi mai mult, și prin munca pe care o depune va lua curând egemonia, — va fi reprezentat complet în această întrecere. În întrecerile de sprint are întâietatea Peter. De când Caban a plecat. Pentru distanțe mijlocii, nu se poate prevedea învingătorul. Pe distanțe lungi favoriții

Concursul fotografic al Realității

Din toată lumea

1. Vedere de pe bordul vasului „Severin.” Fotografie câștigătoare a premiului de 500 lei;

2. Dunărea la Cazane și

3. Monumentul eroilor din cimitirul militar Brașov, trimise de d. Căpitan Iorga, Cluj.

4. Administratorul și vânzătorii revitsei „Realitatea” în turneu prin țară. Fotografie luată la Pitești de d. Grigorie Varaliev, ziarist. 5. Bătrână de 80 de ani, torcând cu fusul, trimisă de d. Szanto Gergely din Păsăreni, jud. Mureș. 6. Castelul Rococo din Dornburg. 7. Piața din Linz și 8. Grădină în Weimar, trimise de d. George D. Vasiliu, București. 9. Vederi din Gorj: defileul Jiului, trimis de d. Ion Popescu-Stănești, Tg. Jiu.

MASSA DE CONSĂTUIRE INTR'UN CHINEZESC

Consilierul comunal își ține adunările lor cu o ceașcă de ceai în față și cu pipa în gură, în jurul unei mese de lemn

Anunț

Toți tinerii din clasa anului 1928 ce se încorporează la 1 Februarie 1928 și cunosc vreuna din specialitățile Fotografiei și Cinematografiei vor înainta câte o copie de pe biletul de recutare la Secția Foto-Cinema a Armatei Regimentul de Transmisiuni București, unde pe lângă că vor face stagiul militar primesc și cotă la sută din lucrările ce vor efectua fiecare în atelierele acestei Secții.

Citiți și răspândiți
REALITATEA

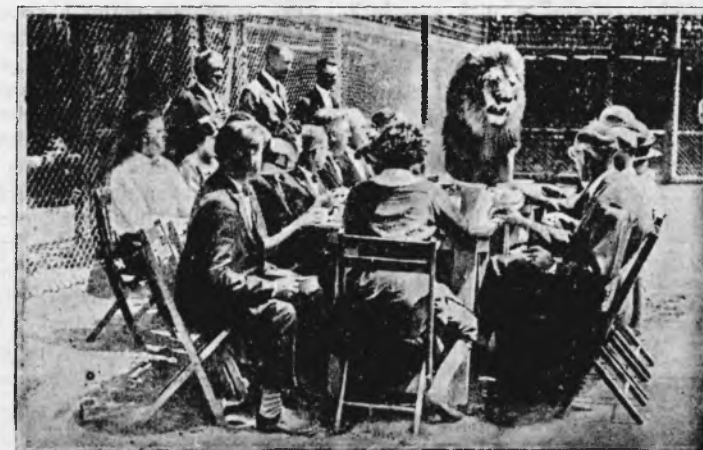

Cu prilejul împlinirii a cincizeci de ani dela apariția primului gramofon, cunoscutul inventator Edison a ținut, pentru prima dată, o conferință, în fața microfonului de radio, pe care au ascultat-o toți amatorii din America

PORGESUL DE DIVORȚ AL LUI CHARLIE CHAPLIN

Femea marelui comic, d-na Grey Chaplin, în fața curții care-i acordă un decret de divorț, împotriva lui Charlie.

O scenă glumească dar impresionantă la Crescătoria de lei El Monte din California. Leni Numa a fost poțit la masă. Toți oaspeții se găsesc în cușca leului